

ŠTAJERSKI GOSPODAR

Erscheint jeden Samstag — Verlag und Schriftleitung: Marburg (Drau), Badgasse 6 — Ruf 25-67 — Bezugspreise: In der Ostmark, vierteljährlich RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr, im Altreich: RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr, zuzüglich 18 Rpf Zustellgebühr — Postscheckkonto Wien Nr. 55030

Nr. 4 - IV. Jahrgang

Marburg a. d. Drau, Samstag, 29. Januar 1944

Einzelpreis 10 Rpf

Moskva je hotela imeti vojno

z Nemčijo že leta 1939

Angleži so sedaj razkrinkali boljševike - Sovjetija je sklenila avgusta 1939

pakt z Nemčijo, da bi pridobila časa za oborožitev proti Reichu - Dvojna igra moskovskih oblastnikov v luči angleških razkritij - Dokazane nemške ugotovitve

Angleška poročevalska služba je javila te dni, da je Sovjetska Unija avgusta 1939 sklenila pogodbo z Nemčijo, ker je že takrat sklenila, vojskovati se z Nemčijo. Boljševiki so sklenili pogodbo samo radi tega, da bi pridobili na času in da bi se temu primerno oborožili. Z angleške strani je tedaj docela potrjeno, kar je bilo 22. junija 1941 dokumentarno potrjeno tudi z nemške strani: Da Sovjetija svoje pogodbe z Nemčijo ni mislila resno, temveč, da je s pogodbo hotela samo pridobiti na času. Angleška poročevalska služba pravi nadalje, da so bili sovjetski državniki v jeseni 1939 mnenja, da se bo vojna med Nemčijo in anglo-sovjetsko koalicijo predvsem odigrala med Nemci in Sovjeti. Boljševiki so radi tega izkoristili čas, ki je potekal po sklepu nemško-sovjetske pogodbe leta 1939. Najprej so anektirali vzhodno polovico Poljske in baltičke države. Nato so se vojskovali s Finsko in anektirali vzhodna področja Romunije. Svoje »prijateljstvo« z Nemčijo so boljševiki tolmačili anglosaškemu sve-

tu v tem smislu, da hočejo tekom dveh let ojačiti svojo vojaško udarnost.

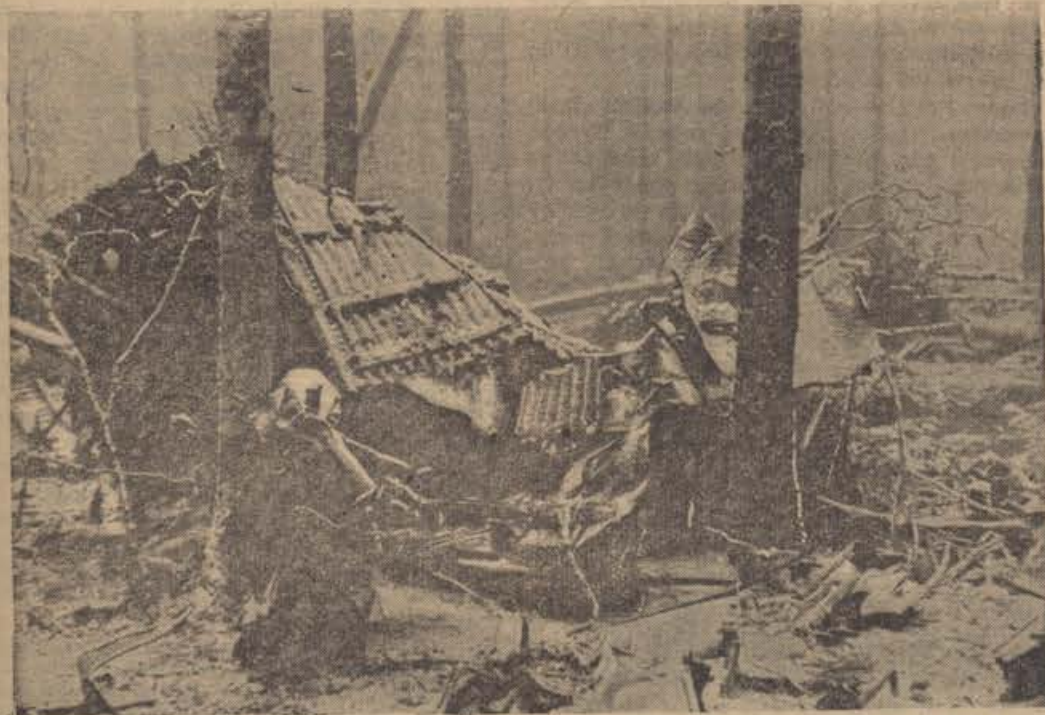
Že leta 1939. je Stalin v nekem govoru izjavil, da si želi Anglija vojskovanja med Nemčijo in Sovjetsko Unijo, upajoč na ta način, da se bosta obe sili zrušili, nakar bi Anglija z najmanjšo uporabo sile lahko v Evropi igrala odločilno vlogo. Stalin je takrat odklonil tak potek zgodovinskega razvoja, kajti nauk boljševizma prihaja iz drugega izhodišča: Sovjetija — tako je rezoniral boljševizem — mora izkoristiti novo svetovno vojno v svoje namene, in sicer tako, da se pojavi na obzorju šele v odločilnem trenutku, kadar bo lahko vrgla vso težino svoje moči na tehtnico odločitve. S tega vidika je Stalin odklonil v poletju leta 1939. vsako pogodbo z Anglijo, čeprav so se Angleži še tako trudili v tej smeri.

Stalin si je takrat predstavljal potek dogodkov v bodoči vojni tako-le: Nemčija bo v vojni s Francijo in Anglijo tako silno oslabila, da bodo sovjetske armade s pomočjo ko-

munističnih strank po vseh deželah z lahkoto osvojile Evropo. Ker je Stalin točno vedel, da hoče Anglija vojno z Nemčijo, in ker je bilo istočasno tudi jasno, da se vojne ne bo dalo preprečiti, je Stalin na predvečer izbruh sklenil pogodbo z Reich-om. Pomisliti je treba, da je Sovjetska Unija celih 20 let kovala orožje in da je vse svoje ljudske in materialne sile podrejala samo oboroževalnim vidikom. V to svrhu je zapostavljala življenjski standard velikih mas, kajti orožje in izdelovanje orožja je bilo prvo, vse drugo se je moralo ukloniti tej Stalinovi zahtevi. Znano je tudi, da je Stalin že leta 1937. »čistil« svojo vojsko. Ko je bil z mnogimi drugimi visokimi častniki ustreljen znani maršal Tuhačevskij, je nastala v vodstvu rdeče vojske vrzel, ki jo je moral Stalin zamašiti. V to svrhu pa je Stalin potreboval predvsem primernega oddiha.

Politični položaj, ki je nastal na zapadnih mejah Sovjetije s porazom Poljske, je omogočil Stalinu, da je postavil izhodišča svojih armad bližje k mejam Velike Nemčije. S tem si je hotel pridobiti ugodnejše pozicije za svoj napad na Evropo. Stalin je bil poleg Angležev in Amerikancev eden izmed tistih, ki so v Belgradu pridno netili vojno razpoloženje. Istočasno je Bolgarijo in Turčijo na zelo drzen in izzivalen način svaril pred sodelovanjem z Nemčijo. Vse to se je popolnoma ujemalo z daljnosežnimi zahtevami, ki jih je stavil novembra 1940 Molotov Führer-ju o priliki svojega obiska v Berlinu. Te zahteve so se nanašale v gotovem obsegu na to, kar so Stalinu medtem koncedirali Anglo-Amerikanci v obliki takozvanega varnostnega pasu, segajočega od Jadrana do Ledenege morja.

Führer je zahteve gospoda Molotova gladko odklonil. V obratnem slučaju bi bila Nemčija privolila k takojšnji boljševizaciji Finske in Romunije in h kontroli morskih ožin po boljševiki. Že takrat je bilo povsem jasno: Molotov v Berlinu nikdar ne bi bil stavil takih zahtev, ako Sovjetija že takrat ne bi bila hotela imeti vojne z Nemčijo. Stalin je pa vsekakor delal račun brez krčmarja, kajti Francija je bila mahoma poražena, Nemčija pa je bila obenem razbremenjena. Ker je Nemčija razen tega obvladala velike dele Evrope, je bila v istem zgodovinskem hipu jačja kot kdaj koli poprej. Ko je začel Roosevelt s svojo politiko provociranja in izzivanja Nemčije v prizadevanju, da bi spravil Zedinjene države v vojno z Nemčijo ob strani Anglije, je Stalin vedel, da bo vojna sila Nemčije na dru-

PK-Kriegsher. Linden (Sch.).

In der Luftschlacht abgeschossen.

Unser Bild zeigt die Überreste eines viermotorigen USA-Bombers, der über dem Harzgebiet abstürzte.

Zmešnjava na Siciliji

Pod anglo-ameriško okupacijo se širiša malarija in legar — Val draginje pljuska vedno višje — Promet je popolnoma ohromel

Po poročilih južnoitalijanskih prebivalcev, ki so pobegnili iz »raja« anglo-ameriške okupacije, se širi zlasti na Siciliji vedno večja zmešnjava. Predvsem je nevzdržno zdravstveno stanje prebivalstva. Sedaj grasi v vedno večjem obsegu malarija, ker ni več nikakega razdeljevanja kinina. Samo v eni vasi so našli meseca decembra nič manj kot par sto novih slučajev malarije. Prav tako se širi med prebivalstvom legar. Zdravniki nimajo zdravil in zato tudi ne morejo pomagati bolnikom. Medtem pa so se Anglo-Amerikanci debelo zlagali v londonskem radiu, češ, da sta prispeli v Palermo in Trapani dve ladji z zdravili.

Tudi s stališča finančnega položaja se je situacija silno poslabšala. Pomisliti je treba, da dobi vsak ameriški vojak v okupacijskem ozemlju 10.000 lir na mesec. Lahko si je predstaviti, kako so poplavlili deželo s tem papirjem. V Palermu je treba plačati za avto-taksi in za kilometer 100 lir. Roparske tolpe

so se medtem tudi že pojavile in znana sicilijanska »mafija« ali »camorra« opravlja svoje temne posle. Na dnevnem redu so čini privatnega maščevanja, prav tako pa tudi napadi na samotna veleposestva, kjer nastopajo roparji čisto na mehiškani način, z mašinskimi pištolami in težkimi strojnimi.

Trgovina Sicilije je popolnoma na tleh. To pa ne toliko radi pomanjkanja blaga, temveč v glavnem radi tega, ker je promet takorekoč popolnoma ohromel. Železniških zvez ni sploh nikakih, ker ni premoga, Anglija ga pa radi pomanjkanja ladij ne more spraviti v Sicilijo. Drugi vzrok ohromelosti prometa na Siciliji pa je dejstvo, da so Nemci pri svojem umiku uničili vse mostove. Anglo-Amerikanci popravljajo samo tiste mostove, ki se jim zdijo važni za lastni dovoz. Pa tudi ti mostovi so bili baje tako površno in naglo popravljeni, da ne bodo držali, ko se bodo spomladati začele pojavljati prve poplave sicilijanskih rek.

Morilci se perejo!

Angleški letalski minister Sinclair brani anglo-ameriške teroriste Načrti ki nikdar ne bodo uspeli

Preteklo soboto je imel angleški letalski minister sir Archibald Sinclair v mestu Plymouth govor. V svojem govoru je precej razočaral svoje poslušalce, ko je ugotovil, da se bori nemška vojska na vseh frontah izredno trdovratno in z njej lastno spretnostjo in odločnostjo. »O kakem padanju vojne morale nemškega naroda — tako je dejal minister — ni niti govora«.

S prav angleško lažnivostjo in hlimbo pa je skušal gospod Sinclair v drugem delu svojega govora oprati brutalni terorizem anglo-ameriških letalcev nad nemškim civilnim ozemljem. Z nezasišano drznostjo je izjavil

gih frontah toliko vezana, da bi jo avgusta 1941 — angleško razkritje govori o dveh letih — lahko že napadel. Stalin je bil menda prepričan, da bo njegov sunek proti vzhodnemu boku Evrope uspešen.

Niti najmanjšega dvoma ni o tem, da je bila rdeča vojska od vsega početka, zlasti pa po letu 1937, usmerjena kot orodje svetovne revolucije zgolj na napadalne naloge. Že prvi meseci vojskovanja na vzhodu so pokazali, kako ogromne mase ljudstva in vojnega terijala je imela Sovjetska pripravljenega za napad na Nemčijo. Führer-ju, ki je sunil v sovjetske priprave pohoda ter s tem razbil strašen plaz, se ima torej vsa Evropa zahvaliti, da je bila odvrnjena največja nevarnost za kontinent. Tretja vojna zima na vzhodu dokazuje, kolike mase je pripravila Sovjetska in kakšne gmote bi utegnile vreči v Evropo, ako bi bila našla odprta vrata.

Angleška poročevalska služba je tedaj na svojevrsten način razkrila predzgodovino težkega boja proti smrtnemu ogrožanju zapada iz smeri boljševiškega vzhoda. Doslej so Angleži vedno lagali, češ, Nemčija je napadla ubogo Sovjetsko Unijo, ki je gradila svojo politiko na fundamentu pakta z Berlinom, tako da je bila 22. junija 1941 povsem iznenadena... Medtem je Anglija tako oslabela, da računajo v Londonu tudi z možnostjo, da bi Sovjetska morda le še dosegla cilj, ki je lebel Stalinu pred očmi, ko so podpisovali v Kremlju pakt z Berlinom. Angležem se zdaj ne zdi več vredno, vztrajati umorno pri

tisti stari laži o nemškem napadu na Sovjetsko. Nasprotno: z nekim porogljivim zadovoljstvom bi Angleži hoteli svetu dopovedati, da je Stalin nameraval Nemce ogoljufati in kaj mu je pri tem uspelo?

Služaj Poljske je dokazal, da Angleži mirno prepuščajo Stalinu svobodne roke v Evropi. Zadržuje jim povsem, ako služi taka politika uničenju Nemčije. Na drugi strani pa vidijo sedaj vsi narodi Evrope, da je rešitev pred boljševiškim jarmom danes samo v rokah Nemčije. Ti narodi vidijo, da papirnati protesti nič ne zaležejo, ker bo padla odločitev o tem samo na vzhodni fronti in nikjer drugod na svetu. Stalin se zaveda tega, in je že spoznal, da je Nemčija kot nositeljica svetovnega nazora, ki je že premagal boljševiški strup v notranjosti, edini duhovni nasprotnik Moskve. V demokratizaciji zapada vidi Stalin samo začetak sleherne boljševizacije. V to svrhu naj bi Evropa postala »zrela« potom uvedbe raznih »ljudskih front«, ki bi jih imele spočiti in roditi plutokratske sile. Tudi na to trditev je Poljska pač najboljši dokaz.

Evropa pa ima sedaj izbiro med tremi smrtimi sovražniki in med prvobitnim njene svobode. Izbirati ima med življenjem in med samomorom. O njeni odločitvi ni nikakega dvoma. Boj, ki ga težko bojujejo na vzhodu Nemci, Romuni in Finci, je zgodovinska služba za Evropo. Angleži pa so s svojim strahopetnim izdajstvom Evrope storili zgodovinski zločin, ki se bo še bridko maščeval nad angleškim narodom samim.

mest ima že dovolj izkušenj v pogledu anglo-ameriškega terorja. To prebivalstvo pravilno ocenjuje laži angleškega ministra, češ, da bo njegovo letalstvo ohromiti samo nemško industrijo in nemški promet. Ubijanje nemškega civilnega prebivalstva je postalo plamenča obtožba proti gangsterstvu, ki povzroča po Sinclairjevih besedah »ogromna razrušenja in človeške žrtve«. Nezaslišana je pa njegova trditev, »da anglo-ameriški letalski gangsterji utirajo zaslužnim evropskim narodom pot skozi evropsko džunglo groze in tlačanja v svobodo«.

Mirovni načrti sovražnega tabora — tudi o teh je govoril minister Sinclair — se bodo razbili na dejstvu, da zmage zaveznikov kot prvega in največjega predpogoja nikdar ne bo.

Lord Halifax se boji razpada Velike Britanije

Angleški veleposlanik je imel žalosten govor — Dve možnosti za bodočnost

Angleški veleposlanik v Washingtonu, lord Halifax, je imel nedavno v Torontu govor, v katerem se je bavil z vprašanji bodočnosti angleškega imperija. Izhodišče njegovih izvajanj je bil takozvani westminsterski statut ali pravilnik, katerega je označil ne le kot izjavo neodvisnosti, temveč tudi kot izjavo medsebojne odvisnosti. Člani angleškega commonwealtha ali imperijalnega občestva so vsi navezani eden na drugega. Ko je izbruhnila sedanja vojna — tako je nadaljeval minister Halifax —, so bili dominijoni postavljeni pred vprašanje, ali naj vstopijo v vojno ali ne. Z izjemo Irske so se izrazili vsi dominijoni za vojno. V zvezi s tem dejstvom je ugotovil Halifax, da razpolaga sleherni dominijon kot član angleškega commonwealtha s popolno svobodo svoje odločitve. Samouprava dominijonov je sicer zavarovana, potrebna pa je poleg skupne zunanje politike tudi skupna obramba. Ker je lord Halifax to poslednjo ugotovitev nekako podčrtal, je nastala domneva, da se posamezni člani angleškega imperija ne marajo podvreči zunanji politiki Anglije, zlasti ne sedaj, ko sprejema London z malimi izjemami sama povelja iz Washingtona.

Lord Halifax vidi za bodočnost dve možnosti: ali se izolirajo člani imperija nacionalno ali pa se še tesneje združijo v angleškem commonwealthu. To poslednjo pot je lord Halifax zlasti priporočil angleškim pomočnim narodom. Jačenje tega partnerstva pa naj po njegovih besedah pomeni, da bodo dominijoni še bolj kot doslej sledili po vjugastih poteh angleške vojne politike. Ker tu lord Halifax čuti slabost Anglije, je poudaril prav posebno, da se mora Anglija še bolj okleniti velikih narodov: Amerike, Sovjetske Unije in Kitajske. Četrta velesila v tej skupini bo po mnenju lorda Halifaxa Velika Britanija. V tej konstelaciji sil pa od angleškega upliva menda ne bo mnogo preostalo, kajti bistveni člani imperija kakor so Kanada, Avstralija in Nova Zelandija, že plavajo popolnoma v vodah Zedinjenih držav. Anglija ne bo mogla preprečiti, da bodo temu primerno sledili še drugi člani imperija. Angleški imperij bo torej po ugotovitvi lorda Halifaxa igral na koncu te vojne v sovražni koaliciji zelo podrejeno vlogo, pod pogojem seveda, da se bo našim sovražnikom sploh posrečilo, obdržati to koalicijo celo.

Druck und Verlag: Marburger Verlags- und Druckerei-Ges. m. b. H. — Verlagsleitung: Egon Baumgartner; Hauptschriftleiter: Friedrich Golob; alle in Marburg/Druck: Redaktions

Zur Zeit für Anzeigen die Preisliste Nr. 3 vom 10. April 1943 gültig. Anfall der Lieferung des Blattes bei höherer Gewalt oder Betriebsstörung gibt keinen Anspruch auf Rückzahlung des Bezugspreises

Srditi obrambni boji na severu

Vsi poskusi prodora nemške fronte zavrtnjeni — Uspešni nemški protinapadi pri Šaškovi in Pogrebišču — Strahovite sovjetske izgube pri Vitebsku

Scherl-Bilderdienst-M.

arte zu den Kämpfen im Norden der Ostfront.

Iz poročila, ki ga je izdalo nemško vrhovno poveljstvo dne 20. t. m., je bilo posneti, da so nemške čete v področju Šaškova in južno od Polonaja iztrgale boljševikom zopet celo vrsto vasi in naselbin. Medtem so se odigravali zapadno od Rečice težki boji. Par sovražnih skupin, ki so mimogrede vdrle v nemške postojanke, je bilo zopet vrženih na svoja izhodišča. Severno od jezera Ilmen, južno od Leningrada in južno od Oranienbauma so se vršili težki obrambni boji. V teku izravnavne fronte so nemške čete izoraznile mesto Novgorod.

o poročilu z dne 21. t. m. so bili pri Kerču zavrnjeni sovjetski napadi, podprti s tanki. V področju Šaškova so nemške čete razbile več sovjetskih napadov. V protinapadih so pri tem očistile ozemlje. Zapadno od Rečice so se izjalovili vsi obnovljeni sovjetski napadi. V veliki obrambni bitki, ki traja že od 13. decembra 1943, so naše čete pod poveljstvom Generaloberst-a Reinhardt-a preprečile operativni sovjetski prodor nemške fronte. Boljševiki so vpostavili v to svrhu več kot 50 strelskih divizij. Sovražnik je imel strašne izgube. Do 18. januarja so imeli boljševiki v tem odseku nad 40 tisoč padlih in večkratno število tega ranjencev. Uničenih ali zaplenjenih je bilo 1203 sovražnih tankov in 349 topov. Severno od Nevela so boljševiki nadaljevali ves dan svoje napade. Naše čete so vzdržale na svojih postojankah. Vrstili so se tudi pri jezeru Ilmen in pri Leningradu brezuspešni sovjetski napadi proti skrajšanim nemškim postojankam.

22. januar: Sovražnik je med Pripjetom in Berezino ojačil svoj pritisk. Severno od Nevela so Nemci tudi 21. januarja odbili vse sovjetske napade. Na južni obali jezera Ilmen so nemške čete razbile v sijajnem protisunkku neko sovražno mostišče. Severno od imenovanega jezera so se razbili vsi sovjetski napadi. Nemške čete so jugozapadno od Leningrada preprečile opetovane sovražne poskuse prodora nemške fronte.

23. januarja: Na južnem delu vzhodne fronte je bilo opaziti živahnejše delovanje boljševikov samo v področju Kirovograda, dočim so se na ostalih delih južnega sektorja omejevali zgolj na lokalno bojvniško delo-

vanje. V področju Šaškova je bilo od 18. do 22. januarja ujetih nad tisoč boljševikov. Plen je znašal 45 tankov in 57 topov ter mnogo drugega materiala. Med Pripjetom in Berezino se je medtem stopnjevala velika obrambna bitka. Tu so bili razbiti vsi sovjetski poskusi, prodreti nemške postojanke. Tudi severno od jezera Ilmen je sovražnik nadaljeval svoja prizadevanja z močnimi silami. Tudi pri Leningradu so nemške čete izjalovile vse sovjetske napade.

24. januar: Sovjeti so pri Kerču obnovili svoje ojačene napade, pri tem pa so skušali izkrcati nove rezerve. Nemške čete so jih zavrnile ob izredno krvavih izgubah na sovražni strani. Istotako so se razbili ob nemški obrambi vsi sovjetski poskusi prodora med Pripjetom in Berezino. Severno od jezera Ilmen in jugozapadno od Leningrada so nemške čete v težkih obrambnih bojih hrabro odbijale vse silovite sovjetske napade, usmerjene na prodor nemške fronte. Pri tem so samo južno od Leningrada uničile 57 sovjetskih tankov. Jugovzhodno od Leningrada so naše čete izpraznile neovirano od sovražnika neko frontno izbočino in se umaknile na nove, že pripravljene postojanke.

25. januar: Sovjeti so pri Kerču ojačili svoj pritisk. Severozapadno od Kirovograda so boljševiki ponovili svoj napad v jakosti več divizij. Po menjajočih se trdih bojih so jih Nemci vrgli na njihova izhodišča. Neka vdorna odprtina je bila v protisunkku zožena. Jugozapadno od Pogrebišča so naše čete ob učinkoviti podpori s strani artilerije in letalstva zavzele po trdem boju močno izgrajene sovjetske postojanke. Sovjetski protinapadi so bili brezuspešni. Medtem so se med Pripjetom in Berezino zmožili ponovni poskusi sovjetrov, prodreti nemške postojanke. Boljševiki so tudi severno od jezera Ilmen in južno od Leningrada nadaljevali svoje poskuse prodora z rastočo silovitostjo. V nekaterih odsekih so bili ti poskusi takoj odbiti, drugod

so se boji še nadaljevali s prodirajočimi sovražnimi skupinami.

26. januar: Pri Kerču odbiti močni sovjetski napadi. Severozapadno od Kirovograda so se izjalovili v trdih bojih vsi sovjetski poskusi prodora nemške fronte. Jugozapadno od Šaškova in jugozapadno od Pogrebišča so vdrle naše čete globoko v sovražne postojanke. V hudih oklopniških bojih je bilo uničenih ali zaplenjenih 203 sovražnih tankov in 102 topov. Dočim je bitka med Pripjetom in Berezino nekoliko ponehala, se je nadaljevala srčita bitka severno od jezera Ilmen in južno od Leningrada. 25. januarja so na vsej vzhodni fronti uničili 328 sovjetskih tankov.

Trideset vojnih členov za nemški narod

Člen 4.

Kakor vsaka, tako prinaša tudi današnja vojna brezštevila nevarnosti in drznih poskusov. Vsi naj mislijo na to, da je mogoče vsako nevarnost in vsak riziko prebroditi, če se narod, ki je tako velik, kakor je nemški, s svojim močnim in svojega cilja se zavedajočim vodstvom, kakor ga ima v tej vojni, z vso svojo silo upre in ne opusti nobenega sredstva za doseg istega.

Tudi ta člen, ki ga tvorijo misli našega Führer-ja, sloni na prepričanju, v katerem živi ves nemški narod. Uspehi, ki jih je nemško ljudstvo pod zmožnim in umnim nacionalsocialističnim vodstvom doseglo v komaj enajstih letih svojega obstoja, so dokaz, da je možno doseči stvari, ki jih doslej še ni dosegel noben drug narod. Pri tem lahko mislimo predvsem na storitve v notranji in zunanji politiki, da ne omenjamo še gospodarstva in socialne skrbi, ki sta rešila probleme, ki so jih nekoč v Nemčiji, v tujini pa še danes brezuspešno reševali. Zmožnosti vodstva nemškega naroda in nemškega ljudstva in trdno prepričanje v doseg zarisanih ciljev, nam bo prineslo tudi dober izid sedanje vojne.

PK-Kriegsber. Weinkauff (Sch).

Nach dem Sturm.

Der schwere Sturm, mit dem das U-Boot tagelang zu kämpfen hatte, ist endlich abgeflaut. Nun gehen Kommandant und Funkmaat daran, die bei dem schweren Wetter abgerissene Antenne wieder zu reparieren.

Položaj na južnoitalijanski fronti

Hudi udarci za sovražne sile, ki so se izkrcale pri mestu Nettuno
Potek bojev na ostali fronti

Scherl-Bilderdienst-M.

Karte der süditalienischen Front.

20. januarja je nadaljeval sovražnik svoje močne napade na zapadnem sektorju južnoitalijanske fronte. Po trdih bojih smo izgubili popolnoma razrušeno mesto Minturno. Obenem so bili odbiti vsi ostali sovražni napadi in poskusi, priti preko reke Garigliano. V srednjem sektorju so nemške čete uspešno napadle neko sovražno taborišče. Sovražnik je imel pri tej priliki težke izgube. Ob Kanalu so nemške težke baterije z uspehom obstreljevale cilje v Dovru, Dealu, Folkestonu in Ramsgate-u. V času od 1. do 20. januarja so nemške pomorske sile uničile 38 sovražnih letal.

21. januarja je uspelo sovražniku s številčno nadmočnimi silami po trdih bojih vdreti v nemške postojanke jugozapadno od Castelforte. Nemške čete so sovražnika zavrnile v načrtnem protisunk, in sicer do njegovih izhodišč. 20. januarja zvečer se je odigral teroristični letalski napad na Berlin. V sled obrambe ni prišlo do sklenjenega napada. Žrtve in škodo so beležili zlasti v delavskih predmestjih. Kljub težkim pogojem obrambe je bilo po dotedanjih poročilih zbitih 38 angleških bombnikov. V Kanalu in pred norveško obalo je izgubil sovražnik 11 letal. Nemške težke baterije so obstreljevale cilje ob angleški kanalski obali. Požari so nastali v Dealu.

22. januar: Težki obrambni boji na zapadnem sektorju južnoitalijanske fronte so se razširili na nova področja. Več sovražnih sunkov, podprtih z artilerijo, je bilo krvavo odbitih. Medtem je severovzhodno od Minturna dobro napredoval nemški protinapad. V noči na 22. januar so angleški bombniški odredi bombardirali severozapadno in srednjo Nemčijo, zlasti Magdeburg, kjer so imeli malo žrtev in škodo. Po dotedanjih poročilih so Nemci zbili 61 angleških bombnikov. Sedem nadaljnjih letal je izgubil sovražnik nad zapadnim zasedenim ozemljem. Močni odredi nemškega letalstva so v noči na 22. januar v več valovih napadli London. Po bombardiranju so opazili velepožare.

23. januar: Po močni artilerijski pripravi je sovražnik napadel nemške višinske postojanke na zapadnem sektorju južnoitalijanske fronte. Napad je bil ob visokih izgubah za sovražnika odbit. Sovražni poskusi, priti preko reke Garigliano, so se zrušili v koncentričnem ognju nemškega orožja. Ujetih je bilo pri tem 500 Amerikancev. V jutranjih urah 22. januarja so se izkrcale anglo-ameriške čete na obeh straneh mesta Nettuno v Tirenskem morju. Nemško vodstvo je takoj ukrenilo protiukrepe. Nemško letalstvo je motilo izkrcavanje in je potopilo štiri velike ladje s

skupno tonažo 12.000 brit., poškodovanih pa je bilo še osem drugih velikih ladij in čolnov za izkrcavanje. Nad italijanskim področjem je bilo zbitih 13 sovražnih letal.

24. januar: Na južnoitalijanski fronti so se izjalovili opetovani močni sovražni napadi na širši fronti in v težkih bojih. Na mostišču pri Nettunu se medtem niso razvile nikake operacije večjega obsega. Zavrnjene so bile nekatere sovražne izvidniške skupine. Nemško letalstvo vseh tipov je napadalo vojne ladje sovražnega izkrcavalnega brodogoja. Sigurno je bil potopljen eden izmed rušilcev, drugi pa je bil verjetno potopljen. Zadeta je bila neka križarka, neka druga ladja in izkrcavalni čoln z 2500 brit. Nad italijanskim področjem je bilo uničenih osem sovražnih letal.

25. januar: Na zapadnem sektorju južnoitalijanske fronte so naše čete odbile sovražne napade ob krvavih izgubah za sovražnika. V nettunskem mostišču je sovražnik na več mestih napadel naše vedete. Napadi so bili odbiti. Nemško letalstvo je medtem nadaljevalo svoje napade na izkrcavanje pri mestu Anzio z dobrim uspehom. Po dotedanjih poročilih so bili potopljeni trije rušilci in neka trgovska ladja s skupno tonažo 6000 brit. Verjetno pa so bile potopljene še tri druge ladje s skupno tonažo 26.000 brit. Enakost transportnikov je bilo pri tem deloma težko poškodovanih. Nad Nemčijo so zbili 15 sovražnih letal, ki so brez načrta metala bombe na zapadno-nemško področje.

26. januar: Sovražnik je po močni artilerijski pripravi napadel na več odsekih pri Cassinu naše višinske postojanke. Z izjemo enega vdora, je bil sovražnik povsod krvavo zavrnjen. V nettunskem mostišču so se medtem izjalovili izvidniški sunki Anglo-Amerikancev. Do večjih borb pa tam še ni prišlo. Nemška bojna letala so pri Anziu zadela dve ladji srednje velikosti z bombami, tako da je

LETALSKA ZASČITA

Kako se obnašamo v zakloniščih?

V težkih urah letalskega napada, v času, ko tulijo in pokajo sovražne bombe, med razsvetljevanjem ozračja proti nebu od strani žarometov, v času, ko naša flak strelja v skoraj popolnoma nevidne cilje visoko v ozračju, pri pojavljanju požarov, ki napravijo iz noči dan ter med rušenjem zidovja, odloča edino junaško srce.

Mir, red in preudarnost morajo obvladati tako uro neareče in sicer povsod, pa naj si bo v zaklonišču ali pri Luftschutzwartih in njihovih pomočnikih.

Mi vsi že dobro poznamo tuljenje siren z dvigajočim in padajočim glasom. Ko slišimo ta glas, še dolgo ni povoda, da hitimo, drvmo in bežimo. Kdor ni dodeljen v službo letalske zaščite, naj gre v zaklonišče. Tistim, ki vse najboljše vejo, da je bivanje v zaklonišču bolj nevarno kakor v stanovanju ali na cesti, pa pokažimo hrbet.

Zaklonišča in javni bunkerji so se doslej v več kakor sto sovražnih letalskih napadih vedno zopet izkazali kot najboljše zavetišča pred bombami v urah nevarnosti!

Neodoljiva radovednost in želja po senzacijah, ki misli, da v temnih globokih kletah ne bo našla svojega zadovoljstva ter sili na nevarne ceste in ulice, nima nikakršne povezanosti s hrabrostjo in junaštvom. To so

računati z njih uničenjem. Napadla so nadalje sovražne čolne in vozila z bombami in strelnim orožjem. Par angleških letal je v noči na 26. januar zmetalo brez načrta nekaj bomb na zapadno-nemško ozemlje.

V Titovih tolpah narašča izčrpanost

Poglavar boljševiških tolp Tito je obelodanil novo izjavo, polno obtožb proti zapadnim silam. Dolži jih, da so ga pustili na cedilu, čeprav so imele vojaške položaje v soseščini v roki in imele največje možnosti, da mu prinesejo materialno in vojaško pomoč.

Opisi iz angleško-ameriških krogov ugotavljajo v zadnjih dneh naraščajoče znake izčrpanosti in utrujenosti v tistih plasteh, iz katerih je Tito doslej nabiral svoje pripadnike in pomoč. Njegova »armada« je po težkih izgubah zadnje dobe znatno reducirana. Položaj je sploh postal kritičen za tolpe. Trdili so celo, da je Tito sam bil ranjen. Število celotnih izgub pri tolpah vseh strank je nek angleško-ameriški popis, ki je ugotovil kritični položaj, ocenil s števkami na 100 000 mož. Kriza obeh tolovajskih in terorističnih tolp bi bila nastopila, tako pravi ta opis dalje, že veliko prej, da ni Badoglijeva kavitulacija dobavila ljudi in materiala. Tito je naposled izgubil veliko materiala in pripadnikov z nesrečnimi operacijami v novembru, decembru in januarju. Sovjetski tisk z ogorčenjem objavlja, da so Anglo-Amerikanci sicer zelo pomagali »izdajalcu« Mihajloviču, Tita pa so razočarali. Sovjetski organ na švedskem »Ny Dag« predočuje zapadnim silam, da so sicer vedno pripravljeni pomagati reakcionarnim elementom Jugoslavije, Poljske itd., ne pa tudi »demokratom«. Iz tega govorjenja sem ter tja se vsekakor vidi, da je položaj za Tita postal kritičen.

ljudje, ki stavlja svoje življenje v nevarnost ter škodujejo narodni skupnosti.

Nekaj drugega je, če Luftschutzwart od časa do časa pogleda na cesto, če ni izbruhnil kak požar. To je važno in se ne sme ničesar zamuditi. Po tem razsodi Luftschutzwart, kedaj nastopi čas za zapustitev zaklonišča. Tudi ta potreba se pojavi pri požarih, ki se včasih razširijo preko ulice ali ceste. Drugače je pa zaklonišče zoper razdiralne bombe najboljša zaščita.

Ko so v nekem našem starem mestu razdiralne bombe izbrisale cele vrste hiš ter so vse, kar je bilo prej trdno in pribito, spremenile v atome, je na stotine in stotine ljudi zdravih in nepoškodovanih zapustilo zaklonišča. Kletni stropi so izdržali vso težo velikih kupov razvalin, ki so jih obremenili.

Red in preudarnost sta najboljša znaka dobre družinske skupnosti. Duh, ki vlada v uri nevarnosti v zaklonišču, je merilo za zadržanje hišne skupnosti sploh. Da bi se v zaklonišču pri alarmu nanosilo mnogo prtljage, zabojev, vreč itd., nikakor ni na mestu. V zaklonišču se lahko vzame samo najnujnejšo letalsko zaščitno prtljago. Prostori za ležanje in sedenje se morajo prepustiti v prvi vrsti ženam in otrokom.

DER BETRIEBSBEAUFTRAGTE, NJEGOVE NALOGE IN DOLŽNOSTI

Der Betriebsbeauftragte, to je delavski in nameštenski pooblaščenec ali zaupnik v podjetju, ima svoj izvor v nacionalsocialističnem socialno-revolucionarnem gibanju. Prvi taki načelniki obratov so bili načelniki celic v podjetjih, ki so jih nazivali Betriebszellenobmänner. Ti ljudje so po delavnicah razvili zastavo socialne revolucije v času, ko se je nacionalsocializem še bojeval za dosego oblasti. Bili so to možje, ki so kljubovali vsemu terorju nekdanjih delavskih strokovnih organizacij vseh mogočih barv in svetovnih nazorov. Organizirali in širili so po obratih nacionalsocialističen socialen program Adolf Hitlerja, ne da bi se pri tem ozirali na nevarnost, ki je obstojala v odpustih iz dela in službe, v izgubi zdravja ild. Energično in z vsem taktom so pobijali takratni razredni boj ter se potegovali za socialen napredek, ki ga je hotel nemškemu narodu prinesiti nacionalsocializem.

Formiranje takrat medsebojno se bojujočih, v razne smeri orientiranih podjetnikov v eno posado, združenje posade z vodstvom obrata v eno obratno skupnost, bi sploh ne bilo možno brez tega predhodnega dela načelnikov obratov. Spravi nacionalsocialistično miselnost v obratno skupnost je uspelo edino s pomočjo tega bojniško-revolucionarnega dela nad vse nesebičnih in pozitivnih pionirjev nacionalsocializma. Ti ljudje so zalieli podjetja za nacionalsocializem in jih v istem duhu čuvalo naprej. To je njihova naloga in po socialni revoluciji prevzeta oporoka. Temu duhovnemu izvoru odgovarjajoče, je položaj obratnega zaupnika še danes v prvi vrsti politično delovanje, ki je usmerjeno na oblikovanje politične miselnosti in političnega duha v podjetjih. Podjetje je produkcijska in storitvena skupnost, je pa hkrati tudi politična in socialna skupnost. Je pa še več. V kolikor predstavlja produkcijsko in storitveno skupnost, je v veliki meri odvisno od politične skupnosti. Ravno zato pa potrebuje podjetje čuvarja in oblikovalca političnega zadržanja delovne posade. Politični duh, ki vlada v podjetju, je v svojem temeljnem značaju odvisen od političnih valov, ki se prelivajo skozi veliko ljudsko skupnost, določeni potom krvi, rase, skupne zgodovine, okolja ter velikih osebnosti in velikih dogodkov časa. Ta duh pa ni vedno sam v sebi enake velikosti. Vsak človek ne misli, ne čuti, in si tudi ne želi eno in isto. Mnenja, občutki in nazorji se medsebojno prerivajo, in šele vsota protiboljujočih se sil končno določi držanje in značaj neke skupnosti. Če imajo razdiralne sile večino, potem skupnost ne bo zmožna velikih storitev. Tam, kjer so pa prevladovali ustvarjalne sile, se je skupnost v vseh dobah postavila z neverjetno velikimi storitvami. Uvidevnost, spravi obrat v službo interesov velike ljudske skupnosti, potlači razkrojevalne in slabotne duhove, dvigati optimiste, verujoče in močne — to je delo Betriebsbeauftragterja.

Pri tem gre za cilj, da se ustvari najboljše zadržanje vseh članov delovne posade ali obratne skupnosti, na katero se bo narod lahko zanesel, tudi če nastopijo težke in najtežje preizkušnje, kakor n. pr. izredne zahteve v pogledu storitve, ali pa žrtve letalskih napadov, kar lahko elabi srčnost in zaupanje. V liberalni dobi ni bilo nikakršne politično-duhovne enotnosti v podjetjih. Kakor je bilo življenje naroda raztrgano, tako je izgledalo tudi po tovarnah in delavnicah vseh vrst, ki so bile pozornice medsebojno se bojujočih interesov. In nikakšno čudo ni, da so delavci in tovarne odpovedale, ko je prva svetovna vojna zahtevala, da bi se uveljavile.

Zato predstavlja položaj Betriebsbeauftragterja v podjetju popolnoma naravno ureditev, ki skrbi, da teče delo in življenje po pravilni poti. Betriebsbeauftragter je garant, da se nikjer ne pojavijo kake slabe točke, ki bi znizale storitve. Betriebsbeauftragter je v primerjavi z liberalnimi navadami in metodami res nekaj revolucionarnega, ampak ne v upornem, temveč v obnovitvenem in izboljšujočem smislu. Vsako priznavanje h skupnosti je za trajnost odvisno od ocene in spoštovanja od strani skupnosti. To velja naravno tako za malo obratno, kakor za veliko ljudsko skupnost.

Naloga, ki jo ima Betriebsbeauftragter, je predvsem socialno-politična. V njegovo skrb spada, da se izvaja in spoštujejo načela, ki jih po-

stavlja Arbeitspolitisches Amt, kot čuvav socialne pravičnosti. S tem je v roke Betriebsbeauftragterja položeno lepo število nalog, in sicer: zaščita in zdravstvena skrb delavstva in nameščenec, poklicno in telesno izpolnjevanje in šolanje, skrb za mladoletne in žene, delovni red v podjetju, mezda in plače, stavljanja predlogov za izboljšanje in izpolnjevanje dela in izumov in še mnogo drugih.

V vsakem podjetju izgledajo te naloge drugače in vsaka naloga se zopet deli v dolgo vrsto manjših nalog. Posebno v večjih obratih se pojavljajo dnevno razni socialno-politični problemi, od malih do največjih, počenši pri negi dojenčkov do akordnih plač itd., ki jih je treba ugodno rešiti, da se ne razširi slabo razpoloženje ali nezadovoljnost. Naravno je, da se ne more Betriebsbeauftragter sam brigati za vsak posamezen slučaj. V obratih, kjer je vodstvo dobro in na višini, vlada splošna načela za pravilno urejanje enakovrstnih zadev. Vsak slučaj pa kljub temu lahko povzroči posebnosti, ki so povod za nevoljo in potrebo za nastop, posredovanje in uspešno uveljavljanje Betriebsbeauftragterja.

Večkrat se je tudi že slišala opomba, da je de-

lo Betriebsbeauftragterja pravzaprav delo Betriebsführerja, to je, voditelja podjetja samega. In res, že pred leti so v starem delu Reich-a poskusili združiti ti dve funkciji. Uspeh pa ni rodil posnemanja. V vsakem podjetju obstajajo čiste naravne napetosti, ki se jih ne da odpraviti organizacijskim putem, temveč samo prevzeti, dirkirati in izvrševati. Tako n. pr. lahko nastaneje različna mnenja, če je delavec na pravem delovnem prostoru, dali mu je akordno delo v pogledu predpisane izdelovalnega časa pravilne odmerjeno, ako ne kaže delovni čas podaljšati ali skrajšati, ali ne bi morebiti poročene žene imele svoj pralni dan v soboto ali v sredo itd. Taka vprašanja se bodo vedno pojavljala, se torej čisto naravna in logična ter seveda brez vsake nevarnosti. Nevarnost lahko nastane, če se gotove napetosti ustalijo, če naraščajo in se jih ne odpravi. Za take in podobne zadeve potrebuje delavstvo in nameščenstvo svojega zastopnika pri Betriebsführerju. Betriebsführer stoji v takih zadevah namreč na drugi strani napetostnega poročja. Betriebsführer kot zastopnik delavcev in nameščenec bo svojo funkcijo najlažje opravljal in najbolj uspešno izvrševal, če uživa pri Betriebsführerju veliko zaupanje, in če ga on smatra za svojega resnega sodelavca, ki se z njim vred trudi in poteguje za en in isti interes. V velikih podjetjih Betriebsführer sploh ne bi bil v stanju, obvladati vseh nalog, ki so povezane z vodstvom ljudi in stvari.

ENAJSTA OBLETNICA PREVZEMA OBLASTI PO NSDAP

30. januarja 1933 je sivolasi Reichspräsident von Hindenburg imenoval Führerja nacionalsocialistične stranke, Adolf Hitlerja, Reichskanzler-jem. Minulo je torej že celih deset let, odkar vodi Adolf Hitler Veliko Nemčijo z vsem žarom svojega velikega nemškega srca. Toda pot, ki ga je dovedla do oblasti, ni bila lahka. Njegovo gibanje je beležilo tik pred prevzemom oblasti poraz, o katerem so že mislili, da je zapečatil usodo stranke. Izkazalo pa se je, da so Führerja in njegovo gibanje razni udarci samo še bolj ojačili v veri in zaupanju, da bo gibanje prestalo vse težave in da bo ponosno korakalo k cilju svoje zmage. 30. januar letošnjega leta je že peta obletnica prevzema oblasti, ki je praznuje tiho in skromno ves nemški narod sredi boja na življenje in smrt. Kakor niso izgubili nacionalsocialisti pred januarjem leta 1933. vere v zmago svojega gibanja kljub vsem udarcem usode, tako tudi nemški narod — istoveten s Führer-jem in njegovim gibanjem — ni izgubil in ne bo izgubil svojega trdnega prepričanja, da je zmaga v tej svetovni vojni na njegovi strani. Führer-jevi sobojevniki se v letih pred prevzemom oblasti niso ustrašili dveh tucatov političnih strank, njih boj je veljal velekapitalu na eni, marksizmu na drugi strani. Mimo tega je bilo treba odstraniti še celo vrsto zaprek v dotedanjem državnem vodstvu, predno je stranka lahko prevzela oblast. Prav tako je pot do nemške zmage še polna težav in zaprek. To je povedal Führer-jev glasnik dr. Goebbels že v nešteti svojih člankih in govorih. Ali nemški narod se je odločil za borbo do konca, zato bo sledil vodstvu zvesto in fanatično, zavedajoč se, da je to edina garancija bodoče zmage. Te misli navdajajo nemški narod, ko praznuje gibanje 30. januarja obletnico prevzema oblasti po Adolf Hitlerju.

□ Laval čisti francoske prefektura. Francoski uradni list »Moniteur« objavlja nič manj kot 33 predstavitev in imenovanj na sedežih prefektur in podprefektur. Enajst prefektov je bilo stavljenih na razpoloženje. Vladnim komisarjem nacionalne kmetijske korporacije je bil imenovan namesto odstopivšega Buegue-a narodni svetnik in bivši prefekt Guillon.

□ Boljševiki pritiskajo na Badoglio. Iz zadnjih poročil, ki prihajajo iz Južne Italije, je posneti, da narašča komunistični vpliv v področju, ki so ga zasedli Anglo-Amerikanci. Okupatorji še podpirajo zaenkrat Badoglio in ne vztrajajo pri takojšnji abdikaciji kralja, ker so se vojaški poveljniki z ozirom na sedanje vojaške operacije izrekli proti spremembi režima. Pod vodstvom Stalinovega agenta Višinskega pa že žagaio poslednje veje, na katerih sedi Badoglijev režim. Badoglio bi rad pridobil na času, zato vabi italijanske komuniste, naj vstopijo v njegovo »vlado«, toda boljševiki zahtevajo poprej kraljevo odpoved na prestol. Tako se Badoglio krčevito oklepa svojega stola, čeprav njegova vlada nima niti kake avtoritete. Nevtralni krogi so mnenja, da je Badoglio nekaj »Kerenski Južne Italije«.

□ Sovjetija se zanima za severno Švedsko. Kakor poroča švedski list »Dagsposten«, so razvili sovjetski agenti zelo obsežno vohunstvo na severnem Švedskem. Zanimivo je, da je po mnenju švedskega tiska Sovjetija že pred izbruhom vojne pokazala izredno velik interes za vodno cesto v Sredozemskem morju. Nikakor ni izključeno, da bodo boljševiki nekega dne zahtevali »garancije« glede severoskandinavskega kota. S tem v zvezi spominja »Dagsposten« na tativno švedskih vojaških dokumentov v nekem stockholmskem hotelu. Dotični švedski poročnik, ki mu je bil ukraden kovček, je namreč opravljal svojo službo v Kiruni na gornjem Švedskem.

□ Napetost med USA in Bolivijo. V Washingtonu so uradno objavili vest, da odklanja Rooseveltova vlada priznanje nove vlade v Boliviji.

□ Turška ugotovitev. List »Džumhurijet« piše: Nemčija je s svojim načrtnim umikom na vzhodu ojačila svoje obrambne črte. Anglo-Amerikanci morajo tedaj spoznati, da je debata o povojnih vprašanjih že preuranjena.

□ Turški parlament bo predvidoma koncem januarja odšel na svoje počitnice.

□ Seja hrvatske vlade. Pod predsedstvom ministrskega predsednika dr. Nikole Mandića se je vršila te dni štiriurna seja zagrebiške vlade. Posvetovanja so se nanašala na politična in gospodarska vprašanja.

* Racioniranje živil na Portugalskem. Portugalska vlada je bila prisiljena uvesti racioniranje živil, v glavnem olja in sladkorja. Racionirali so tudi mlo. V kratkem je računati še z nadaljnjimi ukrepi.

* Vrabci in golobi umirajo v New Yorku. V New Yorku so te dni opazili, da je poginilo na tisoče in tisoče vrabcev in golobov. Oblasti so zadevo preiskale in ugotovile, da so bili vrabci in golobi zastrupljeni s krmo, v katero je nekdo namešal strihlina.

O HRABROSTI

V našem listu smo k se obstoječi razdelitvi čtiva uvedli stolpec »Hrabri Spodnještajerci«. V njem objavljamo poročila o odlikovanju naših najzgodnejših junakov, ki se kot Führer-jevi vojaki pokažejo junake v bojih z našimi nasprotniki in dobijo zato vidna odlikovanja Eisernes Kreuz I. in II. Klasse, Kriegsverdienstkreuz mit den Schwertern Md. Povod za to je dalo veliko število hrabrih sinov naše lepe zelene Spodnje Stajerske, ker so prav redki tedni, da bi naš tednik izhajal brez poročil o novih odlikovancih. Sam Bundesführer organizacije Steirischer Heimatbund je v svoji letoletni poslanici omenil, da je samo 1943. leta od kakih 30.000 pod orožjem stoječih Spodnještajercev dobilo za na frontah izvršena junaška dela nad 600 mož odlikovanja Eisernes Kreuz I. in II. Klasse; število, ki je Spodnještajercem v čast in ponos. To število pa raste iz dneva v dan. Saj so Spodnještajerci že od nekdaj hrabri vojaški narod, katerega moške so se junaško bojevali v vseh vojnah, kadar je šlo za njihovo domovino. Najbolj živo v spominu so še junaštva spodnještajerskih regimentov iz svetovne vojne 1914-18, kjer so si očetje današnjih Führerjevih spodnještajerskih junakov z uspehi izvojevali nepozabne vojaške zasluge za svoj narod in domovino.

Pri tej priložnosti bo zanimalo, če spregovorimo o hrabrosti in splošnem, prav posebno pa o junaštvu nemškega naroda.

Mnenje, da zadostuje, če dobi zdrav mož orožje v roke in se mu pokaže, kako je z letim rokovati, da je potem že dober vojak, ne drži. Vojaški izvedenci lahko o tem mnogo povejo. Kakor vsak poklic, tako zahteva tudi bojevniki predvsem temeljite izvežbanosti, za katero ne zadostuje samo rekrutsko izvežbanost. Kakor vsakega opravila, se je treba tudi bojevanja dobro naučiti.

Svetovna in sedanja vojna sta pokazali, da so najboljše vojaki vseh armad in front postali pravi in dobri frontni bojevniki šele po daljšem opravljanju praktične frontne službe, ki je v njih izpolnila splošno vojaško znanje. Ko je vse to znanje prešlo vojakom v misli, kri, meso in srce, so šele postali dobri bojevniki. To je bila podlaga za hrabra dejanja. Junaška dela namreč lahko izvršijo večinoma le dobri in popolni vojaki. To pa še ni vse. Za junaška dejanja je treba še drugih predpogojev. Največkrat postanejo dobro izvežbani in v frontni službi utrjeni vojaki junaki, ki so sinovi hrabrih očetov in dedov, torej moške, ki izhajajo iz hrabrega naroda. Narodi z veliko vojaško tradicijo in zgodovino si lahko ustvarijo

veliko več in boljših junakov, kakor ljudstva, ki ne poznajo niti pravih vojaških obveznih služb in nimajo nikake zgodovine iz lastnih vojnih pohodov.

Junaštvo v bojih najlažje razume, kdor je sam obdarjen s to razmeroma redko in plemenito lastnostjo in ki ima tudi priložnost izvršiti junaška dela. Poučno bo slišati stare znane dejstvo, da so izkustva v prvi svetovni vojni pokazala poklicne in rezervne častnike, ki so v miru veljali za najmožnejše vojake in poveljnike, ko je pa napočil trenutek, da bi se v boju uveljavili, niso bili niti v stanju, da bi v istem sodelovali, še manj pa, da bi bili hrabri bojevniki in duhaprisotni voditelji in poveljniki svojih podrejenih vojakov. Povprečen vojak je take ljudi označeval za bolnike, ki trpijo na frontah na neprestani »gratnatni mrzlici«.

Ker smo že rekli, da je junaštvo v veliki meri nekaj prirojenega, je jasno, da vsak človek ne more biti junak. Hrabrost je odvisna tudi v veliki meri od živčnega ustroja, srca, inteligence, mira, vzgoje, samoovladavanja, energije in podobnih okolnosti. Mi vemo, da zadostuje pri nekaterih ljudeh popolnoma nedolžno poročilo o precej oddaljenih sovražnih letalih, in že izgubijo svoj mir in postanejo nervozni. Na drugi strani pa imamo ljudi živcev, ki med samim bombardiranjem opravljajo nad vse nevarna dela letalsko-zasčitnega značaja, kakor da bi se nahajali doma v svojih mirnih delavnicah ali stanovanjih. Pisec pričujočega članka je poznal v svetovni vojni celo vrsto oseb, ki so v mirnem času ali pa izven frontne nevarnosti s svojo energijo, bojevitostjo, nadarjenostjo in podobnimi dobrimi in lepimi lastnostmi zdaleka nadkriljevali povprečne ljudi, ki so pa na frontah, predno so slišali prvi sovražni strel, izgubili vso razsodnost, vso svojo voljo in energijo in niso bili niti v stanju, skloniti in skriti se v trenutku, ko je to bilo na mestu in potrebno.

Hrabro in junaško zadržanje v boju z nasprotnikom je možno tam kjer so podani vel tozadevni predpogoji. S tem ni rečeno, da bi nikjer ne moglo priti do junaških činov po naključju, ker tudi slučajni lahko napravijo junake. To seveda niso junaki v pravem smislu besede, to so junaki sreče. V svetovni vojni smo imeli slučaje, ko so komaj povprečni oficirji dobili visoka in težka odlikovanja, ker so se jim uveljavili nižji poveljniki njegovega moštva in so višja poveljstva nagradila tudi poveljnika takih oddelkov. Za pravo hrabrost v polnem smislu besede ne sme

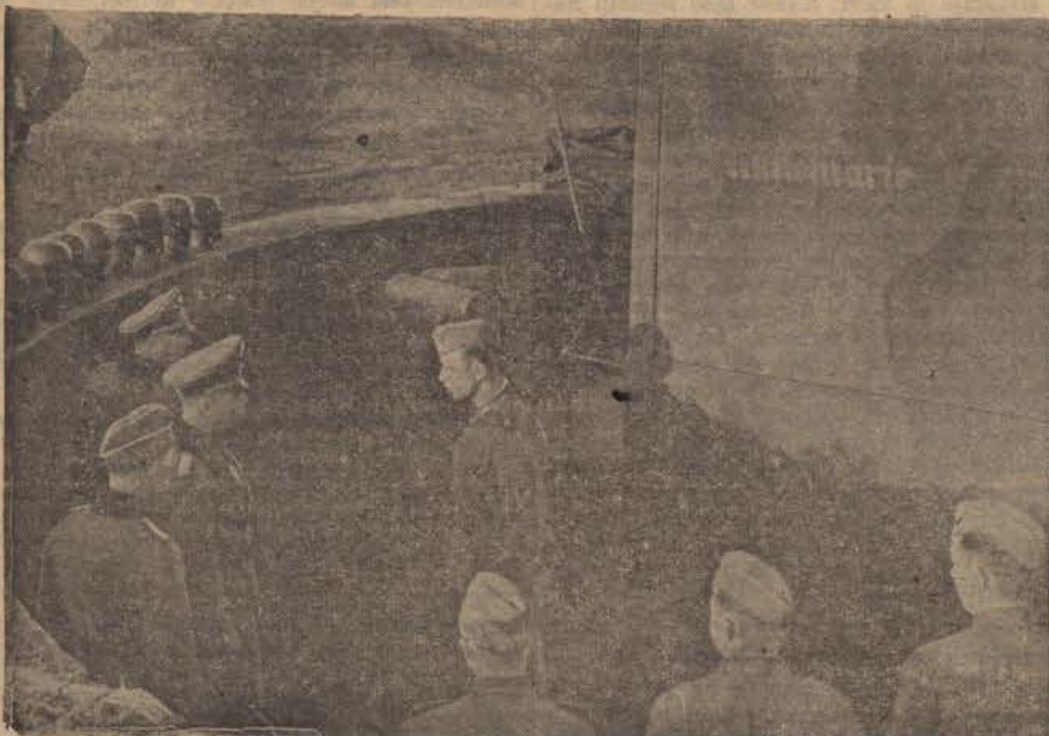
manjkati ne volje in ne veselja do stvari, za katero gre. Dobra izvežbanost, popolno pripravljenost, da je boj potreben, pravičen in zmagati mogoča, neomejena volja in želja do uspešne izvedbe, prepričanje, da gre za narod, domovino in samega sebe in priložnost za izvedbo, lahko omogoči za nepoznavalca frontnega življenja naravnost tudežna in neverjetna junaštva, kakor jih čitamo dnevno o nemških vojakihi.

Pri vsem tem pa ne gre pozabiti, da so taki junaki na frontah ne samo velikanske koristi, kot najodličnejši bojevniki in poveljniki, temveč tudi izvirki junaštva za manj hrabre vojake. Pogumen in neboječ vojak ali poveljnik vpliva tudi na svoje tovariše in podrejene. V največ primerih jih potegne s seboj. Pri poveljniku-junaku so pa možna strategična vedomela, kakor jih izvršujejo tisti nemški oficirji, ki dobivajo od Führer-ja najvišja odlikovanja, Ritterkreuz itd.

Bojevniki, ki se odlikujejo na frontah kot resnično pravi junaški moške, so na vsak način lastniki nekoliko boljših splošnih lastnosti, tudi, če se eden ali drugi prej tega še sam ni zavedal. To nam potrjuje tudi dejstvo, da se pri vojakihi največkrat po vsakem izvršenem odlikovanju povisajo junake v višje stopnje in položaje, ne da bi se oziralo na starost, službena leta itd. Znak junaštva je legitimacija, da je mož zmožen tudi za kaj drugega. Zato se takim odlikovancem čisto pravilno tudi v mirnem času daje prednost in ugodnost pri odpiranju vrat, kjer gre za državne službe in podobno. Mnogokje se v vojni odlikovane junake odškoduje za njihovo požrtvovalnost celo z dosmrtnimi podporami v denarju ali dobrinah, in to je v redu. Prirojenost in prisvojenost junaštva je potrebno in koristno samo na frontah in v bojih, kjer gre za življenje in smrt. Srčnost, ki je istovetna z junaštvom, je dobra in potrebna tudi v vseh civilnih poklicih. Energičen mož, ki mu ne manjka hrabrosti in energije pri opravljanju svojega ročnega ali umnega poklica, bo gotovo več vreden, bolj koristen, uspešen in dobrodošel, kakor človek, ki mu teh lepih odlik primanjkuje. Saj vemo, da je potreben, pogumen in junaštvo pri vsakem delu, pa naj bi gre za izvrševanje rudarskega, pisarniškega, kmečkega ali kakršnega koli poklica. Nnustrajljivost pred težavami, ki jih povročajo poklici, mirno lahko imenujemo pogum, srčnost ali junaštvo. Kdor je v smrtnonevarnih bojih pravi junak na bojišču, ima vse predpogoje, da je lahko tudi junak ročnega ali duhovnega dela v vsakem njemu primeren civilnem poklicu.

Ker ima nemški narod, h kateremu spadamo tudi Spodnještajerci, odstotno največ junakov, ki so se v vseh naših vojnah, prav posebno pa v sedanji vojni odlikovali kot pravi junaki, ima ta narod najboljše šanse za uspešen izid te vojne. Da bo po uspešno zaključenem oboroženem sporu pri tako visokem številu frontnih junakov tudi število junakov mirnodobnega civilnega dela z roko in umom ogromno, je naravno in umevno. Saj je število takih junakov med nemškim narodom bilo že vedno najvišje, kar nam potrjuje tudi sedanjost v obliki pogumnega in junaškega dela za vojne potrebe. Po končani vojni bodo pa vsa ta pogumna srca svoje roke in svojo pamet stavila v službo naroda in njegove boljše bodočnosti.

Končno ne bo odveč, če se na tem mestu omeni še junaštvo največjega Nemca Adolf Hitler-ja. Adolf Hitler je bil pogumen že v svoji prvi nežni mladosti. Junaka se je neštokrat pokazal kot prostovoljec v prvi svetovni vojni. Junaško delo je bil njegov sklep, ko je težko ranjen med pričakovanjem, da se mu povrne na bojišču izgubljeni vid, v očigled nesrečnega zaključka vojne, kot neznan vojak, sklenil postati politik, da bi zopet dvignil Nemčijo in njen narod. Pogum mu je omogočil pridobiti nemški narod za nacionalsocializem in premagati vse politične nasprotnike. Brez hrabrosti bi mu seveda ne bilo nikdar uspelo priti na oblast, še manj pa za svoj narod doseči to, kar je dosegel v par letih svoje vladavine. Velepogum, ki ga bodo pravilno ocenili šele naši znanstveniki, je pa njegovo sedanje uspešno vojskovanje zoper številčno in materialno nadmočne sovražnike. Junaškemu nemškemu narodu je v osebi Adolf Hitler-ja zrasel iz njegovih vrst hrabri Führer, ki je bil in je junak na bojišču in pogumen tudi v vsem ostalem, za njegov narod koristnem javnem delovanju.

PK-Kriegsber. Kurth (Sch.).

Mit Rommel am Atlantikwall.
Der Generalfeldmarschall bei der Besichtigung einer schweren Geschützstellung. Der Obergefreite meldet die angetretene Bedienungsmannschaft. Auf jede Frage des Marschalls gibt er kurz und klar seine Antwort.

**STROGA ZATEMNITEV
TUDI NA DEŽELI!**

KAJ JE DRŽAVA?

O BISTVI DRŽAV, DRŽAVNEGA LJUDSTVA,
DRŽAVNIH PODROČIJ, OBLASTI IN OBLIK

Država je pravno in politično urejeno ljudstvo ali organizacija, ki si je izbrala skupnost za svoje življenjsko podlago, ker pride posameznik šele v organizirani skupnosti do svojega pravega človeka in razvoja. Država nastane potem nastanka naroda in razvoja. Država nastane potem nastanka naroda in razvoja. Država nastane potem nastanka naroda in razvoja. Država nastane potem nastanka naroda in razvoja.

Na zemlji živijo razna plemena, ki se medsebojno razlikujejo eno od drugega po potovih, značajih in nagonih in odlikujejo po gotovih sposobnostih. Znano je, da zajema eno plemo ali rasa po več narodov in da tvori večkrat po več ras, en narod. To se pravi, da ljudje enake vrste in enakega plemena niso vedno enotno ljudstvo. In tega se vidi, da pomeni ljudstvo ali narod več kakor plemensko ali rasno skupnost. Ta več prihaja od prostora in od zemlje, ki vežeta ljudi enakega plemena v svoji notranjosti in jih povežejo zopet v enoto, pritiščajoč jim od generacije do generacije vedno bolj viden in razločen pečat skupnosti. Tako nastane ljudska skupnost ali narod, ki najde svoj temelj v krvi, zemlji, jeziku, kulturi, v navadah in šegah ter v gospodarskih stikih.

Če je liberalni svetovni nazor nekoč zatirjal, da je državno ljudstvo nekaka po naključju sestavljena skupnost brez vseh tozadevnih predpogojev, je pri tem prezrl, da najde vsaka skupnost edino v skupni usodi in v skupnih predpogojih svoj pratemelj in svojo upravičenost in da mora istega, ki nima deleža na tej skupni usodi in ne nosi teh skupnih predpogojev, smatrati kot tujca. Državno ljudstvo je iz krvi in zemlje izšla skupnost ljudi enake plemenske in duševne vrste, ki jo razen tega združujejo in vežejo še skupen jezik, skupna kultura, skupne šege in skupno gospodarstvo.

Za državno področje se smatra življenjski prostor nekega naroda, na katerem se isti razvija, krvno razmnožuje, izoblikuje svoj značaj, širi svojo kulturo in svoje gospodarstvo, to je v prostoru, ki se nahaja v notranjosti njegovih meja. K temu se pa šteje tudi še izven mej ležeča področja, in sicer trgovalne ladje, gotova črta obrežnega morja, zemljišča posaništev v tuzemstvu in zračni prostor nad državnim področjem.

Državno področje je torej v notranjosti državnih meja ležeči življenjski prostor ter vse, kar je izven tega ozemlja podvrženo državnih oblastim in ne pripada pod oblast kakke druge države. Pomen, ki ga ima tak prostor za neki narod, je še viden v tem, da je on tisti, ki omogoča, da se plemo, v širšem smislu besede, razvije v narod. Čim izgubi kak narod tak svoj prostor, je izgubil svoj oblikujoči vpliv. Tak narod neha potem obstojati, razpade najprej v razne sestavne dele in končno propade.

Človek bi kot posameznik bolj težko eksistirati, če bolj težko bi se pa razvijati in izpopolnjeval. Zato je nekaj naravnega, da živijo ljudje v skupnostih. Življenje skupnosti pa ne more biti brez gotovega reda, ki urejuje medsebojne človeške razmere in razmere posameznika napram skupnosti. Tem potrebam odgovarjajoče je iz ljudske skupnosti nastala redna oblast, ki veča posamezne ljudi med seboj in med skupnostjo ter oblikuje in predpisuje razmerje med njimi. To je državna oblast in moč, ki je zrasla iz ljudske skupnosti, da oblikuje in urejuje državo na znotraj in na zunaj. Ker je državna oblast nastala in izšla iz ljudske skupnosti, je radi tega v svojih temeljih nerazdeljiva. Državno oblast lahko razdelimo po njenih funkcijah v tri dele: 1. Zakonodajna. 2. Pravosodje. 3. Uprava.

Medtem ko je prvotno samo človeku prirojen pravni čut, ki mu lahko rečemo prirojeno pravo, urejeval razmerje med ljudmi, se je iz istega časa razvilo in v praksi izvajalo neke vrste pravno življenje, ki ni bilo ne prirojeno in ne pisano, temveč je nastalo iz navade in ga imenujemo zakon navade. Iz tega pravnega razmerja se je rodil nadaljnji razvoj državne oblasti in gospodarstva, razvoj civilizacije ter z isto povezano razkirjenje in ojačenje razmer med ljudmi, potrebo, da so državne oblasti začele določati prav-

ne predpise. To je bilo rojstvo pisanih zakonov ali zakonodaje po današnjih pojmi. Take predpise ali zakone so navadno izdajali najvišji državni organi, to je voditelji držav, monarhi ali zastopstvo ljudstva. Vsak tak pisan zakon pa mora imeti svoj izvor pri narodu in priti iz naroda radi potrebe, ker bi drugače ne imel trdne podlage in tudi ne dolge življenjske dobe. Zakon mora biti pravo in pravica skupnosti ter izdat v njenem interesu, torej v korist naroda.

Naloga državne oblasti je tudi skrbeti za pravilno izvajanje obstoječih zakonov, in sicer v vsakem posameznem slučaju. To vršijo sodniki, ki razsojajo in sklepajo neodvisno brez vsakega vpliva od kakršne koli strani kot člani svoje ljudske skupnosti v smislu zakona in pravice, ki je namenjena ljudstvu. Odlok, rešitev ali sodba, ki jo izda sodnik, je sodba ljudske skupnosti in ima kot taka tudi pravico, da jo v slučaju potrebe izvrši tudi s silo.

Pod državno upravo razumemo izvrševanje in izvajanje ljudske skupnosti, v kolikor to ne gre za zakonodajo ali sodstvo. Njena izvedba je v rokah oblasti, ki nastopajo kot organi narodne skupnosti. Volja, ki jo pravno izražajo, velja kot volja državne oblasti in ima pravico, da isto v slučaju potrebe izvrši tudi nasilnim potom.

Opisane tri funkcije državne oblasti tvorijo enotno oblast, ki je zrasla iz ljudske skupnosti in je neločljiva, kakor je nerazdelilna tudi ljudska skupnost. Njihova povezanost je neločljiva. Pravosodje in uprava nista nič drugega kakor uporaba prava, torej nekakšen izliv zakonodaje.

Iz preteklosti prevzetih načinov so se države navadno delile po svojem sestavu ter po obsestih pravicah svojih najvišjih organov. Zgodovina pozna v glavnem dve veliki skupini državnih oblik, in sicer monarhije s cesarji, kralji, knezi itd. in republike ali ljudovlade s predsedniki. Razlika med tema dvema oblikama ni vedno enaka. Bistveno je, da ima v monarhiji državni poglavar svoj položaj na podlagi svojih lastnih pravic ter stoji nad svojim narodom, medtem ko je v republikah ali ljudovladah državni poglavar samo mandat, torej pooblaščenec svojega ljudstva. V monarhijah odloča volja monarha, v republikah pa volja naroda. Po nekod so delali tudi poskuse, uvesti položaje monarhov brez dednih pravic do nasledstva.

Monarhija je lahko absolutna ali neodvisna, kjer je monarh edini nosilec državne oblasti. V njegovih rokah leži zakonodaja, uprava in pra-

vosodje. Slednjega izvršujejo po njem imenovani sodniki v njegovem imenu. Monarhija, je pa tudi lahko omejena, kjer monarh ni edini nosilec oblasti. V takih državah so pravice monarha v izvajanju državne oblasti potem ljudske pravice, ki je izražena po ljudskih zastopnikih, takozvanih narodnih ali državnih poslancih, v gotovih ozi-rih, posebno glede zakonodaje, omejene. Tako-zvane omejene monarhije so lahko ustavne, v katerih je pretežni del oblasti v rokah monarha. V parlamentarnih monarhijah pa ima večino pravic v rokah ljudsko zastopstvo, to so narodni ali državni poslanci, ki tvorijo narodno predstavništvo ali parlament.

Republik je več vrst. Zgodovina pozna aristokratske republike, v katerih so gotovi privilegirani krogi izvrševali državno oblast, kakor je pozna zgodovina Benetanske republike. Danes republik v tej obliki ni več. V demokratskih republikah je državna oblast v rokah ljudstva. Te se zopet lahko razdelijo na takozvane neposredne demokracije, kjer narod sam izvaja državno oblast, kakor je n. pr. Švica, ali pa na reprezentativne demokracije, kjer narod potem izvoljenih zastopnikov izvaja pripadajočo mu oblast.

Pri tem je pa treba razločevati tri vrste demokracije: 1. Demokracijo ki razdeli oblast posrednih funkcij med razne neodvisne organe, ki nastopajo kot do precejšnje mere samostojne sile, kar nam prikazujejo Zedinjene države Severne Amerike. 2. Parlamentarno demokracijo, kot izvršilnega organa s predsednikom republike in vlado, ki jih postavi parlament in jih seveda tudi lahko odstavi. Takšna republika je bila Francija. 3. Mešano predsedniško demokracijo, v kateri so organi izvršujoča državna oblast, postavljeni deloma iz ljudstva samega, deloma pa iz parlamenta. Takšna republika je bila nekdanja Avstrija.

Republikam pravijo tudi, da so predsedniške republike, če jim načeljuje predsedniki, in kolektivne ali skupinske, če jim predseduje več oseb.

Razen teh iz preteklosti prevzetih državnih oblik poznamo v najnovejši dobi tudi državne oblike, ki sloni na popolnoma na drugih temeljnih načelih. Predvsem gre za moderno državno obliko, ki jo ima Velika Nemčija. Velika Nemčija si je svojo sedanjo državno obliko izbrala na podlagi svojih pravih germanskih temeljnih misli v obliki takozvane voditeljske državne oblike. Voditelj Nemčije je zrasel iz nemškega ljudstva in vodi svoj narod in svojo državo. Vse funkcije državne oblasti, ki so zrasle iz naroda in njegovih potreb, so načelno in neomejeno prenešene v Führer-jeve roke.

Končno je omeniti še obliko Sovjetije, ki je avtoritativno vladana država. Svetovni nazor, ki mu je sedaj podvržena, je pa smatrati kot nekaj prehodnega.

POLITIČNI DROBIZ

□ **Zidovske »vstajenice«** v Severni Africi. Alžirski vladni odbor, ki mu načeljuje znan De Gaulle, je vpostavil zopet 1636 židovskih upravnih uradnikov, ki jih je svoječasno odstavila in odstranila vlada maršala Petaina.

□ **Sovjetske izgube** pri Vitebsku. Kakor je razvidno iz vojnih poročil, skušajo boljševiki od 13. decembra dalje skoraj neprestano prodreti nemško fronto pri Vitebsku. To se jim nikakor ni posrečilo. Pač pa so v tem času izgubili 1203 tankov.

□ **»Stalna«** de diktator Evrope. V ameriški reprezentančni zbornici je izjavil poslanec Jesse Sumner iz države Illinois, da je postal Stalin valed udeležbe Sovjetske Unije v upravi Evropske komisije praktično diktator povojne Evrope. Krem-lju so po njegovem mnenju na ta način omogočili obvladovanje največjega dela »osvobojenih«
krajine.

□ **De Gaulle in Tito** v istem činu. Zastopnik moko-veke vlade se pogaja v Alžiru z znanim generalom De Gaulle-om. Cilj pogajanj je priznanje De Gaulle-ovega vladnega odbora s strani Sov-jetske Unije. De Gaulle bo torej predvidoma igral isto vlogo, ki jo igra na Balkanu »maršal«
Tito. Kakor znano, je tudi njegovo »vlado«
priznala Sovjetska Unija.

□ **Ameriški republikanci** upajo na volilno zma-go. Novi predsednik odbora republikanske frak-cije v ameriškem kongresu, Charles Hallack, se je nedavno zelo pohvalno izrazil glede izgledov njegove stranke pri prihodnjih predsedniških vo-litvah. Izjavil je med drugim, da so republi-

kanci prepričani, da bodo jeseni zmagali pri prezidentskih volitvah in porazili Rooseveltovo demokracijo. Obenem — tako je dejal Hallack — bodo imeli republikanci tudi pomembno večino v reprezentančni zbornici.

□ **Nov »recept«** za angleško prekomorsko tr-govino. Državni tajnik za angleško prekomorsko trgovino je izjavil te dni pred zastopniki (izvozne industrije, da se Anglija nikakor ne bo odpove-dala svojim tradicionalnim tržiščem. V to svr-ho si bo morala Anglija vsekar prilastiti ne-katerih metod, ki se jih doslej poslužujejo Ame-rikanci.

□ **Senzacionalna tatvina** važnih vojaških do-kumentov. Kakor poroča »Svenska Dagbladet«, je nek poljski begunec v nekem stockholmskem hotelu ukradel kovček, ki je bil last nekega švedskega poročnika. V kovčku so se nahajali tako važni vojaški dokumenti, da so oblasti od-režile najobsežnejšo akcijo. Aretirani Poljak je izjavil, da dokumentov ni ukradel, temveč, da jih je v izpraznjenem kovčku pustil na nekem po-kopališču. Na dotičnem pokopališču so našli pač prazen kovček, toda o dokumentih ni ne duha in ne slaha.

□ **Fordovi kemiki** štrajkajo. Kakor poročajo iz Zedinjenih držav, je zapustilo 700 kemikov in metalurgov laboratorije Fordovih tovarn.

□ **Aretacija argentinskega konzula**. V Trinida-du so angleške oblasti aretirale tamkajšnjega argentinskega konzula pod pretvezo, da je vo-hunil. Tako vsaj poroča pisarna argentinskega prezidenta.

PK-Kriegsber. Viitase-Art-Sch.

Finnische Nachtbomber.

Bei beginnender Dunkelheit werden die Maschinen für einen Nachtbomberflug startfertig gemacht. Viele sowjetische Stützpunkte haben durch ihre Angriffe beträchtlichen Schaden erlitten.

□ Roosevelt je odpoklical svojega poslanika pri poljski emigrantski vladi. Prezident Roosevelt je odpoklical svojega poslanika Anthony Bidole-a, akreditiranega pri poljski emigrantski vladi v Londonu. Tako je prezident Zedinjenih držav dokumentiral tudi pred vsem svetom, da so zanj sveti sklepi teheranske konference. Poklon pred Stalinom mu je zares uspel tako, da ga Churchill lahko zavida.

□ Poljsko spoznanje. »Kurjer Warszawski« piše pod naslovom »Konec prijateljstva«, da je smatrali poljsko-angelsko prijateljstvo in napovedano ljubimkovanje z Zedinjenimi državami kot zaključeno razdobje zmot in neizpolnjenih upov. Poljsko prebivalstvo je danes ogroženo s strani sovjetskega suženjstva, in sicer v trenutku, ko se pripravlja pošast na svoj zadnji skok na poljske hiše, cerkve, svetišča in delavnice. »Mi Poljaki — tako piše list — imamo samo eno izbiro. Spoznati moramo grozečo nevarnost in se v skupnem naporu postaviti poleg nemškega branika Evrope in krščanske vere. Lahko pa tudi prekrizanih rok in s strahom v srcih čakamo na tujo pomoč, ki je nikdar ne bo. V trenutku, ko se meri in tehta usoda sveta, je treba slišati glas razuma in časti. Kot narod, ki je od pamtveka katoliški, hočemo etati sklenjeni v taboru branilcev krščanskega nauka v boju s hudičevim gospostvom.«

Bilder aus dem Kriegsgeschehen

Nacht
auf heftiger Straße
Diese wichtigste Schuss-
straße im Raum der Newel war
schon oft das Ziel heftiger bol-
schewistischer Angriffe. In end-
loser Folge des deutsche
Nachschubkolonnen zur kämp-
fendefront.

PK-Kriegsber. (Sch).

Deutsche Soldaten.
In Kälte und Streifen hal-
ten unsere Gassen in den
vordersten Linien Tag um Tag
und Nacht nicht aus, be-
seelt von einem und ent-
schlossenem Willen gegen
den Feind der Zivilisation,
den Bolschewismus.

PK-Kriegsber. (Sch).

Der erfolgreichste Jagdflieger der
Welt, Hauptmann Nowotny
erhält von Professor Tank, dem Kon-
strukteur des schnellsten Jagdflug-
zeuges der Welt, ein Modell der
FW 190 überreicht.

PK-Kriegsber. Lückel — PBZ (Sch).

Von der Jagd in Terrorbomber
mit.
Die in das Reichgebiet einge-
flogenen Terrorbomber haben
durch unsere Luftwehr beträch-
tliche Verluste erlitten.

PK-Kriegsber. Lückel — PBZ (Sch).

Major Rall, Träger des Eichenlaubs
mit Schwertern, verläßt nach seinem
250. Luftziele seine Maschine. Der erste
Grenadier ist der Wart des Majors,
der ihn von Feldflugplatz zu Feld-
flugplatz begleitet.

PK-Kriegsber. Elsner (Sch).

PK-Kriegsber. Muther-PBZ (Sch).

Zivilkontrolle im Bandengebiet.

In den bandenreichen Gegenden des sowjetischen Frontgebietes werden bei der Zivilbevölkerung immer wieder Kontrollen durchgeführt. Oft versuchen nämlich die Banden, die in ihren Dienst gepreßten Frauen als Kundschafter unter die ihrer Arbeit nachgehenden Bevölkerung zu schicken.

□ Sef mongolische vlade pri Stalinu. Ministrski predsednik in vojni minister zunanje Mongolije, maršal Cjorbirijansan, se nahaja po poročilu švedskega lista »Svenska Dagbladet« v Moskvi. V soboto ga je sprejel Stalin v navzočnosti Molotova.

□ Roosevelt bo tudi četrtič kandidiral. Načelstvo demokratične stranke Zedinjenih držav Severne Amerike — tako poroča njunorški dopisnik lista »Svenska Dagbladet« — je ponudilo prezidentu Rooseveltu četrtokrat kandidaturu za prezidenta. V posebni resoluciji hvali načelstvo demokratične stranke njegove izredne lastnosti in ga poziva »naj koraka i v bodoče po svoji poti dalje kot veliki prezident sveta«.

□ Funkcije generala Eisenhowerja. Po uradnih poročilih iz Londona, ameriški general Eisenhower ni samo vrhovni poveljnik zavezniške invazijske vojske, temveč je tudi poveljnik ameriških čet v Evropi. Njegov namestnik v vodstvu ameriške vojske je generalmajor Ch. Lee. Sef generalnega štaba Amerikancev kakor tudi zavezniškov je generalmajor Wedell Smith.

Ein U-Boot knackt drei Zerstörer

In wenigen Minuten eine ganze Zerstörergruppe weggefeßt

Von Kriegsbericht Willi Sämisch.

Bei der Kriegsmarine, im Januar 1944 (PK).

Wie das Oberkommando der Wehrmacht im Wehrmachtsbericht mitteilte, versenkten deutsche U-Boote innerhalb von zehn Tagen im Atlantik 21 feindliche Zerstörer. Ein einziges deutsches U-Boot schoß allein drei dieser Zerstörer ab, davon zwei bei einem Angriff. Ein Zerstörer, der von einem Dreierflieger im Vorschiff, in der Maschine und im Achterschiff getroffen wurde, wurden im Bruchteil einer Sekunde buchstäblich in Atome zerrissen. Bei diesem Gefecht in den Abendstunden des Neujahrstages wurde innerhalb weniger Minuten eine ganze Zerstörergruppe vernichtet, da der dritte Zerstörer von einem Nachbarboot umgelegt wurde.

Seit Tagen befindet sich U-X auf Marschfahrt in das befohlene Operationsgebiet. In den Decken sind die Weihnachtsbäume verstaubt, deutsche Fichten, die am Heiligenabend im Kerzenglanz erstrahlen und an die Heimat erinnern sollen, die ebenso das Weihnachtsfest feiert und an ihre tapferen U-Boot-Fahrer draußen auf See denkt. »An Kommandante... in wenigen Sekunden ist der Kommandant, ein junger Oberleutnant, der jetzt seine zweite Fahrt als U-Boot-Kommandant macht, auf der Brücke.

»Neuer Kurs... zig Grad!« Vorbei ist es mit der Weihnachtsstimmung. Jetzt gibt es nur noch eines: Ran an den Feind! Mit äußerster Kraft geht es in das Gefechtsgebiet. Hoch schäumt die See, spritzen die Brecher über das kleine, schlanke Boot.

»An Kommandant! In... zig Grad Zerstörer-schatten!«

Die haben uns heute am Heiligen Abend noch gefehlt. Rohre klar zum Schuß! »Mensch, das sind ja zwei Schatten, eine ganze Zerstörergruppe!« Da setzt auch schon wütendes Artilleriefeuer ein. Die Zerstörer müssen in der ruhigen Nacht das deutsche U-Boot erkannt haben, das sich wie auf einem Präsentierteller vor der Kinn abhebt. Die Männer auf der Brücke sind von den Leuchtgranaten geblendet. Wegtauchen? Niemals! Steuer-

und Backbord zwischen Leuchtgranaten in die See. Jetzt sind die Silhouetten der Zerstörer erkennbar.

»Rohr drei fertig! Rohr drei los!«

Der Aal zischt, von der Preßluft getrieben, los. Sofort geht das Boot auf Tiefe. Unendlich schellen die Sekunden. Dann eine Detonation! Sie ist so stark, daß für Sekunden das Licht ausfällt.

»Der ist getroffen! Unser erster Zerstörer!« ruft der Tiefenrudergänger. Ein Freudenschrei der Besatzung. Da hagelt es Wasserbomben, die ihrer Stimmung keinen Abbruch tun können. Deutlich ist das Brechen der Schotten, das Zischen der entweichenden Luft und das Bersten der noch an Bord des feindlichen Zerstörers befindlichen Wasserbomben zu hören.

»Der säuft ab, da hilft weiter nichts mehr!« meint lachend der junge Kommandant. »Wimpel Nummer eins ist fällig.«

Weiter geht die Fahrt. Heute ist Neujahr! Was wird das Jahr 1944 bringen? Ein jeder hängt seinen Gedanken nach. Immer toller gebärdet sich die See. Die Brückenwache geht durchnäst und durchfroren. Es ist bitter kalt.

In den Abendstunden des 1. Januar 1944 macht der junge Oberleutnant einen Zerstörerschatten aus. Zwei weitere Schatten werden gesehen. Schon

wider eine Zerstörergruppe die aus U-Boot-Fahrern das Leben zur Hölle machen will.

Mit kleiner Fahrt, um sich durch die helle Bogssee nicht zu verraten, schleicht sich U-X an die Zerstörer heran. Diese »Sheet-Dogs« (Schäferhunde), wie die Amerikaner sagen, die Jagd auf unsere »grauen Wölfe« machen sollen. Heute ist es umgekehrt! Längst sind die Rohre klar.

Obwohl die Zerstörer das deutsche U-Boot im aufgetauchten Zustand gesehen haben, setzen sie nicht wie gewohnt zum Rammstoß an, sondern laufen ab, um uns mit ihrer Artillerie zu erledigen. Ein reger Mörseverkehr zwischen den Zerstörern ist zu beobachten. Ehe die Männer auf der Brücke wissen, was eigentlich anliegt, heulen die ersten Granaten über das Boot. Der Brite schießt sich ein, aber weit liegen die Einschläge. Der nächste Einschlag jedoch geht fünfzig Meter achteraus ins Kielwasser.

Aber dann rauscht auch schon unser Dreierflieger ab.

Da! Ein fürchterliches Inferno. Die drei Torpedos haben den in der Mitte fahrenden Zerstörer im Vorschiff, Maschine und Achterschiff getroffen; er zerfällt in drei Teile und fliegt dann, in Atome aufgelöst, in die Luft. Im Bruchteil einer Sekunde ist er von der Wasserfläche verschwunden, wie von Geisterhand weggeschwift. Und wäh-

rend die Männer die gute Wirkung ihrer Aale erleben, zischt der Bugtorpedo los. Nicht lange dauert es, da bricht Zerstörer Nummer zwei aus allen Pugen und sinkt unter Detonationen. Das Krepiere der uns zugedachten Wasserbomben ist eine beruhigende Sinfonie. »Schnell absetzen, Torpedos nachladen!« befiehlt der Kommandant. Fieberhaft arbeiten die Männer, während der dritte Zerstörer, der letzte der Gruppe, die Überlebenden aus dem Wasser fischt, wird er von unserem Nachbarboot torpediert und sinkt in wenigen Minuten. So ist eine ganze Zerstörergruppe vernichtet.

Im Funkschiff setzt der Funkmaat die Erfolgsmeldungen ab. Kurz darauf kommt die Antwort vom Oberbefehlshaber: »Bravo U-X! Dönitz.« Wenig später sind wir trotz starker Bedrohung durch Flieger wieder im Stützpunkt.

Feindliche Grossbomber unter dem Schneidebrenner

PK. Der Rumpf eines von deutschen Jägern bereits beim Anflug über den besetzten Westgebieten erfaßten und abgeschossenen Terrorbombers hat sich tief in das feuchte Erdreich einge-

wühlt und ist mit zersplittertem Heck über dem etwas morastigen Untergrund stehen geblieben. Aus dem Boden ragt nur der zerfetzte Rumpf wie der Stumpf eines Baumes heraus, in den der Blitz geschlagen ist. Mit Spaten und Spitzhacke gehen die Männer daran, die beiden Motoren so weit freizulegen, daß sie — einige Stunden später — mit Hilfe eines schnell erstellten Flaschenzugs aus dem Trichter emporgehoben werden können.

Nicht immer geht eine Bergung so schnell und reibungslos vor sich! Schwieriger ist es schon, wenn ein Feindflugzeug, vor der Küste abgeschossen, sich tief in den lockeren Boden von Sandbänken eingewühlt hat. Dann gilt es, zur Zeit der Ebbe die wichtigen Vorarbeiten zur Hebung der Trümmer mit Hilfe eines Bergegrabens vorzunehmen. Arbeiten, die oft genug im Wechsel der Gezeiten sehr bald vergeblich geworden sind. In einem solchen Fall heißt es, von vorn zu beginnen, nachdem die Flut erneut der Ebbe Platz gemacht hat. Und noch schwieriger ist es, zum Absturz gebrachte feindliche Flugzeuge aus den Kanälen zu bergen, welche in dem Einsatzbereich dieses Zerlegebetriebes unserer Luftwaffe enigmatisch das Land durchziehen. Sie sind wichtige Verkehrsadern, die nicht tagelang verstopft sein dürfen. Und so bleibt in einem derartigen Fall

UMNI KMETOVALEC

Kaj se ti kmetič, v nevarnost podajaš —
sadjariti hočeš, — pa tega ne znaš!!

Neposreden vzrok, da bodo naslednje vrstice zagledale beli dan, je bila tale resnična prigoda: Nekje na Spodnjem Stajerskem so bili povabljeni vsi sadjarji k enodnevnemu šolanju, kjer bi dobili najpotrebnejše znanje o oskrbi sadnega drevja, tako v besedi, kakor tudi nazorno.

Strokovnjak, ki je v svojem poklicu prepoznaven, je žrtvoval svoje delo, ter prišel po blatni cesti peš daleč v hribovsko vas, kjer naj bi se to šolanje vršilo. Res je videl spotoma mnogo sadnih dreves, res so bila vsa od kraja potrebna skrbnejše in pravilnejše nega — zato se je že v naprej veselil, koliko bo s svojim današnjim predavanjem lahko koristil napredku sadjarstva...

Toda glej! Ko prispe naš strokovnjak na kraj, kjer naj bi se predavanje vršilo, najde par ljudi — pa še ti so čakali zunaj, češ, »notri tako nobene ga ni«...

Uboji strokovnjak je nekaj časa prevdral, ali bi se obrnil in odšel, ali pa naj predava šestim poslušalcem. Odločil se je za poslednje, misleč si: »Ti, ki so prišli, vendar niso krivi, da

nichts anderes übrig, als im Taucheranzug hinabzustiegen und von dort unten die Bergungsarbeiten zu leiten, welche mit einem Schiffshebrähe vorgenommen werden.

Noch niemals ist die Menge der zum Absturz gebrachten und dann geborgenen Feindflugzeuge seit Bestehen dieses Zerlegebetriebes in den besetzten Westgebieten so groß gewesen, wie jetzt — der Arbeitsanfall auf diesem Platz ist daher ein getreues Spiegelbild der in ihrer Härte und in ihren Erfolgen immer stärker werdenden deutschen Luftabwehr durch Jäger, Nachtjäger und Flak. Unter den Flugzeugen befinden sich neben den britischen Jagdmaschinen und Kampfflugzeugen, auch Terrorbomber der Typen Lancaster, Halifax und Stirling. Daß in den letzten Monaten nicht wenige der von den Amerikanern prahlerisch als unbezwingbar eingestellten Boeing nur von diesem einen Zerlegebetrieb geborgen werden konnten, gibt ein aufschlußreiches Bild von der harten Luftabwehr, der sich die Anglo-Amerikaner gegenübergestellt sehen.

An wenigen Flugzeugen nur sieht man noch deutlich, weil sie nach Beschuß notlanden konnten und daher noch einigermaßen gut erhalten geblieben sind, die handgroßen Löcher, welche die Geschosbarben deutscher Jäger rissen, oder die klaffenden Öffnungen, die allzu deutlich von den Granaten unserer Flak zeugen. Die anderen Maschinen sind oft genug ein unentwirrbares Durcheinander von verkauten, ineinandergeschobenen, zusammengepreßten Teilen und Teilchen, von zerbeulten und verbogenen Bordwaffen aller Kaliber, von zerfetzten, durchlöcherten und auseinandergerissenen Tragflächen, in die sich weißgebrannte Motoren »eingefressen« haben. Die Rümpfe sind verbrannt, verkohlt oder versengt, die Kanzeln oft bis zur Unkenntlichkeit zertrümmert, die Kugellager, Zahnräder und Triebwerke zu Klumpen zusammengeschmolzen.

Es gilt nun, diese Reste der Feindmaschinen in dem Zerlegebetrieb der Luftwaffe auszuschleppen und die dadurch freigemachten Rohstoffe der Verwertung durch die deutsche Rüstungsindustrie zuzuführen. So stehen denn von frühmorgens bis zum Dunkelwerden die Arbeiter an den Trümmern, um mit schweren Äxten und Vorschlaghämmern letzte Hand an das Zerstörungswerk zu legen, das die deutsche Luftabwehr mit dem Abschluß der feindlichen Flugzeuge begonnen hat. Und wo diese Werkzeuge in arbeitsgewohnten Fäusten nicht ausreichen, da tritt der Schneidbrenner in Tätigkeit.

Diese Arbeit, die unter der Aufsicht deutscher Ingenieure und deutscher Soldaten durchgeführt wird, ist also doppelt wichtig: sie führt den nicht-deutschen Arbeitskräften — und in ihnen einer breiteren Öffentlichkeit — nicht nur sehr überzeugend und im wahrsten Sinne des Wortes zum Greifen nach vor Augen, wie stark die deutsche Abwehr ist, und strafft dadurch jede feindliche Agitation-Lügen, sondern stellt auch der deutschen Rüstungsindustrie wertvollste Rohstoffmengen zusätzlich zur Verfügung, damit sie die Waffenschmiede, die eines Tages in der Hand unserer Soldaten den Endsieg herbeiführen werden...

Kriegsbericht R. Wolff.

drugi ni bilo, zakaj naj bi bili torej kaznovani namesto njih s tem, da bi imeli zastoj pot sem in nazaj domovi!?

Predavanje se je zatorej izvršilo, in ko je na koncu vprašal predavatelj navzoča, ali jim je žal, ker so prišli, so odgovorili: »Ne nam, onim naj bo žal, ki so ostali doma! Gospod, pridite še enkrat! Mi jamčimo, da bo dvorana polna poslušalcev...«

Žal — tega jim strokovnjak ni mogel obljubiti. Pač pa jim je zagotovil, da bo glavne misli svojega predavanja napisal in v obliki strokovnega članka objavil v »Stajerskem Gospodarju«, — v pouk vsem našim kmečkim gospodarjem, ki na strokovna predavanja ne pridejo, čeprav so pouka o pravilnem oskrbovanju drevja krvavo potrebni...

1. Od česa vsega je uspevanje in rast sadnega drevja odvisna.

»Večina naših kmečkih gospodarjev«, je pričel strokovnjak govoriti, misli, da je uspevanje, to je dobra rast in rodovitnost sadnega drevja odvisna edinele od pravilnega čiščenja krone in kvečjemu še od mazanja debel v jeseni s apnim beležem. Toda kako zelo se motijo!

Kajti na to, da-li sadno drevje uspeva ali ne, vpliva neštevilno okoliščin in vzrokov. Vsaj najvažnejše od teh moramo poznati.

a) Podnebje: Ni vsako sadno plemo in vsaka sorta za vsako podnebje. Breskve, marelice, kostanj, žlahtni oreh itd. uspevajo samo v toplem vinskem podnebju, nekatera sadna plemena samo v podnebju, kjer je dovolj padavin, druga spet samo v suhem podnebju z malo padavin.

b) Lega: Uspevanje sadnega drevja je v veliki meri odvisno od lege. Mrzle osončne severne lege sploh niso primerne za sadno drevje; a marsikatero sadno plemo in marsikatero sorte posameznih sadnih plemen ne uspevajo v nižinskih ravninah, druge sorte in plemena pa spet ne v strmih brežinskih legah, niti ne previsoko v gorah.

c) Zemlja: Tudi kakovost zemlje za uspevanje sadnega drevja je velike važnosti. Mnoga sadna plemena in sorte uspevajo samo v lahki, druga plemena in sorte spet samo v težki, mastni zemlji; če je zemlja presuha, je večina sadnega drevja uspevanje v njej mogoče, a če je vlažna, premočvirna, drevje v njej istotako ne more uspevati.

Z ozirom na vse povedano lahko izvajamo prvo vžno ugotovitev: Sadjar mora že pri izbiri sadnega plemena in sorte upoštevati dano podnebje, lego in zemljo in sme saditi samo ona sadna plemena in sorte, ki so za določeno podnebje, lego in zemljo primerna. Dreves, ki ne uspevajo in se morda celo sušijo zaradi napačno izbrane sorte, ni mogoče z nobenim sredstvom prisliliti, da bi uspevala. Treba jih je čimprej nadomestiti z ustreznim sadnim plemenom ali sorto. Iz te ugotovitve sledi druga: Vsak sadjar mora poznati zahteve, ki jih stavijo najvažnejša sadna plemena in najvažnejše sorte posameznih plemen glede na podnebje, lego in zemljo, kajti sicer mu je z uspehom sadjariti nemogoče!

2. Le zdrava, dovolj razvita in pravilno posajena drevesca lahko uspevajo!

Medtem, ko so podnebje, lega in zemlja odločilni činitelji za uspevanje posameznih sadnih plemen in sort v obče, so spet nadaljnje okoliščine, ki so vzrok, da v enakem podnebju, legi in zemlji in pri isti sorti nekatero drevo lepo uspeva, a drugo ne.

Ti vzroki so:

a) Življenjska ali rastna moč posameznih drevesc. Enako, kot ve vsak živinorejec, da sme pričakovati povoljnega razvoja samo od mladičev zdravih in dobro razvitih prednikov, prav tako lahko drevo uspeva le, če vsebuje dovolj že v semenu akrite življenjske moči. In prav tako, kot se pri živini nekaj mladičev istih prednikov (pri svinjah n. pr. celo istega pnezda) razvija hitreje in bolje, a drugi zaostanejo v rasti in razvoju, — prav tako je tudi pri sadnem drevju: Vsako drevo ima svojo lastno življenjsko silo, ki ni pri dveh drevesih enaka. Zato lahko izvajamo iz tega naslednjo ugotovitev: Doseči enotno rast in rodovitnost celih nasadov sadnega drevja

je nemogoče, ker je življenjska moč vsakega posameznega drevesa različna.

b) Sajenje in ravnanje z drevesci ob sajenju. Jasno je, da bo bolje uspevalo drevo, ki sme zanj izkopati jamo pravočasno, in dovolj velika, kjer je zemlja lahko premrznila, in če smo jame vsaj 14 dni pred sajenjem zasuli, istočasno prikopali zemlji komposta in trdno zabili tudi močan kol — kot pa, če tik pred sajenjem izkopljemo za klobuk veliko jamo, v katero stlačimo korenine drevesca in jih zabijemo s svežimi gradami. Tudi je gotovo, da bo bolje uspevalo drevesce, ki smo ga previdno izkopali iz drevesnice tako, da je ohranilo korenine kar se da nepoškodovane, in ako smo korenine zavili v vlažne vreče in jih varovali pred soncem in mrazom, — kot pa, ako potegnemo drevesce iz tal s surove silo, tako, da se mu vse korenine odtrgajo in ga pustimo na soncu in mrazu mogoče ves teden, preden pridejo korenine, kar jih je še ostalo, spet v zemljo. Tudi ni vseeno, kako globoko posadimo drevo, kajti vsled preglobokega ali pa preplitega sajenja je drevo ovirano v rasti ali pa se sploh posuši. Drevesce bo dobro uspevalo le, če ga posadimo prav tako globoko, kot je bilo posajeno v drevesnici. In končno moramo tudi pri privezovanju drevesca h kolu paziti, da se drevesce ne bo »obesilo«, ko se bo zemlja ob njem posedla, zato mora biti zanjka rahla in na debelu višje kot na kolu.

3. Uspevanje in rodovitnost drevesc je v veliki meri odvisna od razpoložljive hrane v tleh, to je predvsem od gnojnjak!

Vsak pozna pregovor, da prazna vreča ne stoji pokonci. Enako je nemogoče, da bi drevo uspešno raslo in rodilo, če nima na razpolago dovolj hrane.

Vemo nadalje, da dobiva drevje, kot tudi vse ostale zelene rastline del svoje hrane iz zraka potom vrkavanja zračnega ogljika, a ostalo hrano (predvsem dušik, fosfor in kalij) iz zemlje. Vemo tudi, da v zemlji prav teh snovi, ki jih srevesa za svojo hrano nujno potrebujejo, navedno manjka in da moramo zato drevju gnojiti, če hočemo pospešiti njegovo rast ali rodovitnost. In sicer bomo gnojili z dušičnimi gnojili, če hočemo pospešiti samo rast, a če hočemo pospeševati rodovitnost dreves, ki sicer bujno rastejo, toda ne rode, se bomo dušičnih gnojil izogibali in bomo uporabljali za gnojenje pečkatih sadnih plemen predvsem kalij, za gnojenje koščičastega sadnega drevja pa tudi fosfatna gnojila, kajti fosfor pospešuje tvorbo zrnja, jedrc, koščic itd. Marsikatera sadna plemena pa ljubijo v zemlji tudi obilo apna, predvsem vsi koščičarji.

Na rast in rodovitnost drevja torej sadjar lahko v veliki meri vpliva z gnojenjem; zato mora sadjar vedeti, kakšne vrste gnojil zahtevajo posamezna sadna plemena, pa tudi katera od gnojil pospešujejo rast, a katera od njih rodovitnost.

4. Obrezovanje mladega drevja je važnejše, kot obžagovanje starih dreves!

Dosedaj smo ugotovili, da se rast in rodovitnost sadnega drevja ravna predvsem po tem, da-li je plemo in sorta primerna glede na podnebje, lego in zemljo; nadalje potem, ali ima drevo samo dovolj življenjske moči, kakor tudi po tem, ali je bilo pravilno posajeno; v nemali meri pa, da je uspevanje sadnega drevja odvisno tudi od zadostnega in pravilnega gnojenja.

»Toda — čemu za božjo voljo — pa je potem sploh še potrebno drevje obrezovati in obžagovati?« se boste gotovo vprašali. Odgovor se glasi: Ako drevo samo od sebe pravilno raste in zadostno rodi, ga sploh ni treba obrezovati in obžagovati.

Vsako obrezovanje in obžagovanje sadnega drevja ima namreč samo ta namen, da popravi nepravilnosti, ki se v rasti sadnega drevja pojavljajo, prav tako, kakor ima vzgoja otrok predvsem namen, da odpravi napake in slabe lastnosti, ki bi sicer kvarile značaj otroka.

In kar velja pri vzgoji otrok, velja tudi pri sadnem drevju: najvažnejše je, da mu uravnomo rast in ga usmerjamo v pravilno obliko prva leta po sajenju. Kar je v teh letih zamujenega, vse poznejše obrezovanje ne more več nadomestiti. Zato obrezovanja mladega drevja ne smemo opustiti!

Kako pa naj mlado drevje obrezujemo?

Samo eno pravilo je, ki velja za obrezovanje mladega sadnega drevja vseh plemen in sort brez izjeme, in to je: Z obrezovanjem moramo prenehati, da bi dohillo drevo dvojen vrh, rogoviča.

Kajti tako drevo se slej ko prej razčesne in s tem propade.

V ostalem pa ima obrezovanje mladega drevja namen, da uravnoveša drevesno krono. Toda to ni tako enostavno. Treba je namreč vedeti, da ima vsako sadno plemo, da celo vsaka sorta svojo posebno rast in obliko, tako, da je nemogoče obrezovati mlado sadno drevje po enotnem vzorcu. Saj je tudi pri gozdnem drevju enako: smreka raste drugače kakor bukev, in leska drugače kot dren. Kdor boče torej sadno drevje pravilno obrezovati, mora za vsako drevo vedeti, kakšne sorte je, vedeti pa tudi, kakšno obliko drevesne krone delajo posamezna sadna plemena in sorte.

Kdor si o teh dveh stvarih ni čisto na jasnem, stori najbolje, če ne poskuša obrezovati svojega mladega sadnega drevja sam, marveč naprosi za to delo večjega človeka. Drugače je namreč treba obrezovati drevesca, ki jih hočemo vzgojiti v pokončno stožčasto krono (hruške), drugače ona, kjer naj bi bila krona trivrhna (breskve, češnje), spet drugače drevesca, ki naj dobe oblato krono (večina jablan). Prav tako je treba drugače obrezovati drevesca, ki imajo po naravi gosto krono, kot pa drevesca, ki tvorijo redkovejnato krono.

Pri vsakem obrezovanju pa se je treba zavdati:

1. da obrezovanje rasti drevja ne zadržuje, marveč pospešuje. Zato je treba — enako kot pri vinski trti — obrezovati šibko rastoče drevje bolj močno, a bujno rastoče malo ali pa nič.

2. da mora biti vsaka drevesna krona, bodisi že ene ali druge oblike, uravnovešana, to je, na vse strani enako daleč od debla v stran in v višino segajoča. Pri obrezovanju krajšamo predvsem veje na oni strani krone, ki je premočno razvita, da s tem pospešimo razvoj vej na šibkejši strani drevesa;

3. da je vedno boljše, odrezati ali sploh odstraniti nepravilno rastočo vejo že, dokler je le še šiba, kot pa čakati, da zraste v debelo vejo. Vse hranilne snovi, ki jih je taka veja za svojo rast porabila, gredo namreč v nič!

4. Kaj pa naj odstranimo pri starejšem drevju ob čiščenju?

Brez pomisleka samo suhe veje in cela suha drevesa. Pa še tu moramo prej ugotoviti vzrok, zakaj se je veja ali drevo posušilo. Vzroki so lahko prav različni: pozeba, rak, voluhar, nepravila sorta, preglbokost sajenja, pomanjkanje vode ali pa hranilnih snovi v tleh, poškodbe po zajcu itd. na deblu in še več drugih. Vzroke moramo skušati odpraviti, kajti sicer se bo sušenje vej nadaljevalo.

Kar pa se živih vej na drevesu tiče, pa moramo biti z odžagovanjem prav previdni. Kar je odžagano, je izgubljeno, zato dobro premislimo, preden vejo odstranimo. Sploh pa morata biti pri obžagovanju večjega drevja, kjer se ne dajo vse veje doseči od tal, vedno dva delavca: eden je na tleh in določa, kaj in kje je treba odžagati, a drugi na drevesu ali na lestvi, ki njegove ukaze izvršuje. Pri uravnovešanju krone mora oni, ki je na tleh, ogledati drevo od vseh strani, da dobi pravilno sliko o podobi krone in o tem, kaj je treba odstraniti. Seveda je treba vsako odžagano vejo sproti izvreči iz drevesne krone in nato spet od vseh strani ogledati novo nastali položaj v kroni, preden z obžagovanjem nadaljujemo. Paziti moramo, da se nam pri žaganju veje ne zalomijo žagajmo tik debla!

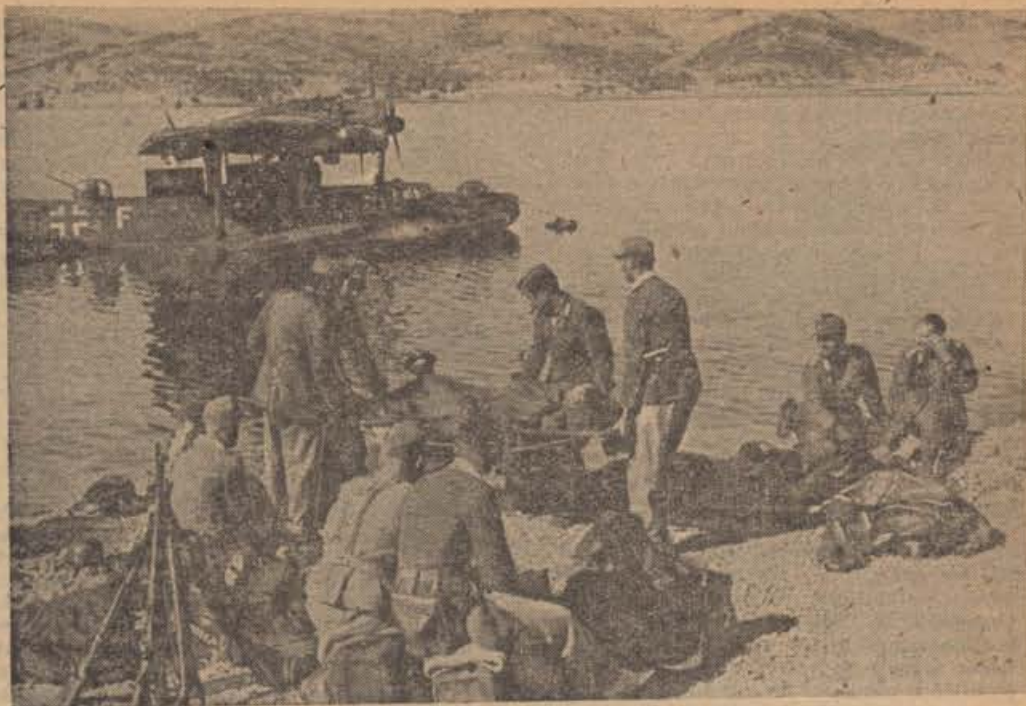
Preveč obžagovati nikar! Posebno ne močno rastočega drevja! Pač pa skrbno odstranimo vse divje, vodne poganjke ob deblu, in to prav tik in z ostrim nožem. Vodne poganjke v kroni pa odstranimo samo, če rastejo navpično in če so pregošči. Iz nekaterih vodnih poganjkov pa lahko, posebno pri koščičarjih, drevesno krono sčasoma pomladimo.

Obenem s čiščenjem krone zamažimo in obvezimo tudi vse rane na drevesnem deblu in vejah, in odstranimo tudi suhe, gulle plodove (monilijal), ter pograbimo listje izpod drevja in ga sežgemo.

Kdor more, naj da drevo poškopiti z drevesnim karbolinjem.

Pri starem drevju pride v poštev tudi ostrganje starega luba, vendar naj to delo opusti, kdor nima primernega orodja in vestnih delavcev, kajti sicer mu bodo napravili več škodo kot koristi, s tem, ker ranijo zdrav lub.

Mazanje debel z apnom je pozimi brez smisla in koristi, pač pa je umestno, mazati z apnom mlada sadna debelca spomladi, ker varujejo pred spomladansko pozebo.

PK.-Kriegsber. Wittmaak (Sch.)

Verwundetentransport im Seenotflugzeug.

Nach der Kapitulation des englischen Flottenstützpunktes Leros gingen deutsche Seenotflugzeuge in dem von felsigen Höhen umgebenen Hafen der Insel nieder, um Schwerverwundete der siegreichen Kampfgruppe in die Lazarette des Festlandes zu befördern. — Unser Bild zeigt den Transport der Verwundeten zum Flugzeug

HRABRI SPODNJEŠTAJERCI

* Odlikovan vojak iz Ortsgruppe Egidi, Kreis Marburg-Land. Za hrabro zadržanje v bojih na fronti je bil odlikovan z odlikovanjem Eisernes Kreuz II. Klasse Soldat Johann Pfiffer iz Goissegga v Ortsgrupp-i Egidi in den Büheln.

* Junaka iz Ortsgruppe Peilenstein. Eisernes Kreuz II. Klasse sta dobila za hrabrost Soldata Martin Beutz in Viktor Wallant iz Ortsgruppe Peilenstein, Kreis Rann.

* Odlikovana junaka iz Ortsgruppe Hörberg (Kreis Rann). Gefreiter Franz Supanez in Obergefreiter Dominik Dobranz iz Hörberg-a sta dobila za izvršeno junaško delo na bojišču vidne znake hrabrosti, in sicer Eisernes Kreuz II. Klasse.

* Ortsgruppe Kerschbach ima pet odlikovancev. Soldati Friedrich Kmetetz, Anton Onitsch, Friedrich Pernat, Alois Urbantschitsch in Vinzenz Golob iz Ortsgruppe Kerschbach (Kreis Marburg-

Land) so dobili Eisernes Kreuz II. Klasse, ker so se odlikovali v bojih na fronti.

* Junaki iz Kreis-a Marburg-Stadt in Marburg-Land. Iz Ortsgruppe Lembach (Kreis Marburg-Stadt) so bili odlikovani z odlikovanjem Eisernes Kreuz II. Klasse za hrabrost: Gefreiter Josef Feiler in Soldat Johann Dokl ter Oskar Domittar. Oskar Domittar je pri izvrševanju junaškega dela padel na bojišču. — Isto odlikovanje je dobil Gefreiter Oskar Pernik iz Lorenzen am Bachern (Kreis Marburg-Land).

* Junaški vojak iz Cilli-ja. Soldat Stefan Denischer iz Ortsgruppe Cilli-Schloßberg je dobil Eisernes Kreuz II. Klasse za hrabro zadržanje v boju na fronti.

* Hrabra Hohensteiner-ja. Grenadier-ja Rudolf Weber in Gottfried Soltsch iz Ortsgruppe Hohenstein sta dobila Eisernes Kreuz II. Klasse, ker sta se v bojih na fronti izkazala kot neustrašna junaka.

Dr. F. J. Lukas:

Ausschneiden! Izrezati!

Deutsch für Erwachsene methodisch und praktisch

(Nemščina za odrasle metodično in praktično.)

56. Stunde.

Kaufmännische Fachausdrücke in Übungssätzen.

1. Es ist mir nicht möglich, Ihnen die Waren billiger zu berechnen.
2. Ich bestätige den Erhalt Ihres Briefes vom 21. d. M.
3. Da meine Bestände in den von Ihnen gewünschten Waren schon erschöpft sind, kann ich Ihre Bestellung nicht mehr entgegennehmen.
4. Diese Firma verfügt über ein ausreichendes Betriebskapital.
5. Das Gewicht der Ware heißt Nettogewicht, das Gewicht der Verpackung Tara- und das Gewicht der Ware und der Verpackung wird Bruttogewicht genannt.
6. Dieser Betrag ist auf dem Warenkonto zu buchen.
7. Alle Buchungen müssen sorgfältig vorgenommen werden, so daß sie jederzeit überprüft werden können.
8. Die Dividende dieser Aktiengesellschaft wurde in der Hauptversammlung für dieses Jahr auf 4% festgelegt.
9. Bei Durchsicht unserer Bücher fanden wir, daß Sie uns noch einen Betrag von 10 RM schulden. Wir bitten Sie, diese Restschuld auf beigefügter Zahlkarte innerhalb drei Tagen zur Einzahlung zu bringen.
10. In dem oben angeführten Betrag sind alle Spe-

sen einschließlich Transport, Versicherung und Zoll inbegriffen.

11. Gemäß Ihrem Auftrage vom 3. d. M. übersenden wir Ihnen heute per Eilgut die unten aufgezählten Waren.
12. Sie haben zur Zeit bei uns ein Guthaben von 3721 RM.
13. Wenden Sie sich in Ihrer Angelegenheit direkt an die Handelskammer.
14. Zwischen Deutschland und Italien wurde ein neuer Handelsvertrag abgeschlossen.
15. Wir teilen Ihnen mit, daß unsere Bank in Veldes eine Zweigniederlassung eröffnen wird.
16. Die Messen von Leipzig sind auf der ganzen Welt berühmt.
17. Wir haben Ihnen per Post eine Musterkollektion unserer Artikel zugesandt.
18. Der bestellte Staubsauger ist heute per Nachnahme an Sie abgegangen.
19. Infolge höherer Erzeugungskosten mußten wir eine kleine Preiserhöhung eintreten lassen.
20. Auf Ihre Anfrage teilen wir Ihnen mit, daß die auf beigelegtem Zettel genannte Firma schon längere Zeit ihren Verpflichtungen nicht mehr nachkommt.
21. Wir werden Ihnen gerne alle Unkosten vergüten.
22. Leider müssen wir Ihnen 10% Verzugszinsen in Anrechnung bringen.

MALE VESTI

* Razstava »Der Luftterror« v Marburgu. Ze od 28. januarja imajo v Marburgu v zborovalni dvorani Ortsgruppe VI razstavo o letalskem terorju, ki bo trajala do 13. februarja 1944. Naši sovražniki skušajo z vsemi barbarskimi sredstvi terorizirati naše žene, otroke, bolnike in starčke, da bi na ta način skušali zlomiti nemško odločnost in voljo do zmage. V strahopetnem pobijanju neoboroženih in vsake obrambe nezmožnih nedolžnih civilnih oseb iščejo nadomestilo za bojovniške uspehe, ki si jih radi svoje nezmožnosti in boječnosti ne morejo priboriti v odprtem, viteškem in močnem boju, kot oboroženi vojaki zoper naše oborožene moče. Führer je že davno pred izbruhom sedanje vojne današnjim našim nasprotnikom širokogrudno ponudil predpogoje, da bi se za slučaj vojne letalske operacije omejilo samo na vojno važne objekte. Vse te človekoljubne predloge so pa ti gospodje brezobzirno odbili. Anglosasi so pač hoteli letalski teror. Danes pa morajo že uvidevati, da nam tudi s tem ne bodo odvzeli zmage. — Razstava nudi obiskovalcu mnogo realističnih slik v obliki objektivnih dokumentov, ki dokazujejo zločine, izvršene po značnih banditih nad našim nedolžnim narodom. Razen tega je na ogled cela vrsta slik, ki nam iz praktičnih primerov dajejo nauk, kako se nam je braniti pred morebitnimi napadi z zažigalnimi bombami itd. Priporoča se, da si vsi, ki jim je to kolikaj mogoče, to potrebno, koristno povrh pa zelo zanimivo razstavo ogledajo.

* Smrt znanega Spodnještajerca. V Marburgu je umrl, star 82 let, Hofrat dr. Friedrich Ploj, ki je v nekdanji obdobji monarhiji bil predsednik vrhovnega upravnega sodišča v Wien-u, v bivši Jugoslaviji veliki župan in predsednik senata. Pokojni je bil v stari monarhiji eden tistih redkih c. in kr. uradnikov, ki je razmeroma hitro napredoval in bil eden najmlajših dvornih svetnikov ali Hofratov svoje dobe.

* Smrt najstarejše kmetice v Bad Neuhausu. V občini Bad Neuhaus pri Cilli-ju je umrla kmetica Ursula Recher, ki je dosegla visoko starost 94 let. Dva meseca pred svojo smrtjo je opravljala še kmetijska dela.

* Nekdaj in danes. Če vstopim v kakšno knjigarno in se kakor drugi postavim ob prodajno mizo ali pa oziram po policah s knjigami, da vidim morebitne nove izdaje, se nehoti spomnim moje mladosti. To se ne zgodi, ker se najde po knjigarnah več ali manj vedno isti krog ljudi, ki liki prijateljem cvetlice, jemljejo ljubeznivo v roko cvet nemške literature, da jo prebirajo, temveč, ker izgleda danes po knjigarnah čisto drugače kakor nekoč. — Za kot kodrast mladenič sem bil strasten obiskovalec knjigarn z novimi in

starimi knjigami. In če sem se nahajal med knjigami ter čital njih naslove, je že to izpolnilo moje želje. Žal nisem bil vedno v stanju, da bi si kupil dela, ki so me mikala, ker mi je navadno manjkalo denarnih sredstev. Še danes so mi pred očmi obrazi šivilasih, sučenjakov in profesorjev, ki so takrat zahajali v knjižne lokale. Prav malo mladine je bilo takrat videti po knjigarnah. Danes je vse drugače. Radostno opazujem danes pri mojih krožnih obiskih knjižnega trga mnogoštevilna dekleta in fante, ki se poglobljajo v razpoložljive knjige. Tako se spreminjajo časi! — In še nekaj drugega sem pri tem odkril. Med strankami, ki zahajajo v knjigarne, so tudi možje, žene, fantje in dekleta, ki se pridno in vztrajno učijo nemščine. Z velikim zanimanjem zasledujejo bogate knjižne zaklade ter se že odločajo za lahke romane in mladinske povesti, ki jim naj omogočijo nadaljne korake v izpopolnjevanju nemškega jezika. Ko je pa prečitana prva knjiga, sledijo takoj zopet nadaljnje... — Ali ni stajajo, pomagati takim ljudem pri izbiranju knjig? N. J.

* Untersteirischer Kalender 1944. Založba Marburger Verlags- und Druckerei Gesellschaft m. b. H. razglasa, da ne sprejema nikakršnih posameznih naročil na imenovani koledar. Koledar se lahko kupi edino v knjigarnah in trgovinah, ki trgujejo s knjigami in časopisi, in to seveda samo kolikor je to v mesih morebiti še obstoječih zalogo možno. V založbi in tiskarni ni nikakršnih koledarjev na razpolago, ki bi se posameznikom lahko pošiljali ter je naravno, da bo založba vsak denar, ki ga kdo pošlje za koledar, prisiljena vrniti naročniku.

* Ovratniki iz celuloide samo za poškodovance od letalskih napadov. Po 1. januarju t. l. je ustavljeno tudi prodajanje ovratnikov, ki so izdelani iz celuloide in niso podvrženi pranju. Doslej so se isti lahko kupovali na Reichskleiderkarte 3 in 4, doslej jih pa dobijo samo možki, ki imajo Pl. Bezugschein.

* Za zaščito gozdnih delavcev. Oblasti so izdale odlok, ki ima svoj izvor v uradu Reichsnährstand-a, da se mora široko Velike Nemčije podvzeti vse korake za zaščito delovnih sil in zdravja gozdnih delavcev. Predvsem se mora delavec v gozdu preskrbeti primerna bivališča s postavljanjem zato primernih barak in podobnih bivališč, ki naj ščitijo pred vetrom, dežjem in zimo. Lastniki gozdov morajo pri vsem tem skrbeti tudi za to, da se lesnim delavcem v gozdu omogoči sedenje na primernih stoli ali klopih.

* Poravnana hvaležnost in ustrežljivost. Neka starejša gospa v Stellingenu pri Hamburgu je zapustila vse svoje pohištvo in v stanovanje spadajočo opremo ter nekaj tisoč Reichsmark prištedenega denarja svojemu pismonoši iz hvaležnosti, ker je bil napram njej vedno prijazen in ustrežljiv.

* Siljafen podvig dveh nemških padalcev. Kor poročajo iz Berlina, je uspelo Angležem pri neki naskočni operaciji ob jadranski obali v Italiji ujeti dva nemška padalca. Na poti v ujetništvo pa so Angleži z obema Nemcema prišli v nemški ogenj. Nemca sta bliskoma izkoristila situacijo na ta način, da sta iztrgala najbližjima angleškima vojakoma mašinske pištole, nato pa sta 22 Angležev prisilila v nemško ujetništvo. Padalca sta torej z veliko duhaprisotnostjo izkoristila položaj in dovedla enega častnika in 21 mož v nemško ujetništvo.

* To je pravo tovarištvo! V nekem industrijskem podj. v Piesteritzu pri Wittenbergu je nek v vojni ranjen delavec potreboval prenos krvi, ker bi sicer bil lahko postal žrtev svoje bolezni. Ko so njegovi tovariši to slišali, se je takoj prijavilo 23 delavcev, ki so vsi bili pripravljeni, dati svojo kri za bolanega tovariša.

* Zastrupljeno maslo mu je pošiljala. V Rouenu (Francija) je bila te dni obsojena neka zakonska žena na doživljenjsko prisilno delo. Obsojenka je hotela »rešiti« svojo moža, ki je nekje v Nemčiji v vojnem ujetništvu. V to svrhu mu je pošiljala surovo maslo, v katerega je namočala strihnina.

* Navodila za kmetijsko pridelovalno bitko je minulo soboto izdal v Grazu Landesbauernführer Heinzl vsem Kreisbauernführerjem, Kreisbauerninnen, Wirtschaftsberaterjem ter predsednikom gospodarskih zvez iz Spodnje Štajerske. Parola je, da se mora naraščajoče potrebe zadovoljiti in podvzeti takoj vse, da se produkcija vsestransko dvigne.

* Smrtna kazen za tatvine na železniški pošti. 43letni Johann Zeiler iz Ladendorf-a v Kreis-u Mistelbach, je v času svoje službe pri železniški ukradel velike količine blaga železniški pošti, in sicer najmanj 70 poštnih paketov z raznim blagom in 40 voznih paketov z raznim blagom, tobakom itd., ter 5000 cigaret. Ko so odkrili njegova zločinstva, so oblasti v njegovem stanovanju našla veliko zalogo ukradenih stvari, ki so jih morali s poštnim vozom odpeljati. Ker je šlo za dolgoletne tatvine, ga je izredno sodišče v Wien-u obadilo kot ljudskega škodljivca na smrt.

Oddaja jajc. Gauleiter oziroma šef civilne uprave na Spodnjem Štajerskem je izdal odlok, da se bo oddaja jajc v Gau-u Steiermark in na Spodnjem Štajerskem vršila odslej točno tako, kakor se je doslej. Kakor so doslej, tako morajo tudi odslej vsi kmetijski rejci perutnine na Spodnještajerskem oddati po 45 jajc letno od vsake kokoši. Nekmetijskim rejcem kokoši ostane po ena kokoš za vsakega družinskega člana svobodna, ne da bi bila podvržena oddaji jajc od ostalih kokoši je pa oddati po 60 jajc od vsake.

23. Wenn Sie sofort bestellen, können wir Ihnen einen Verzugspreis gewähren.
24. Wir geben Waren nur an Wiederverkäufer ab.
25. Wir bitten Sie, Ihren Bedarf in unserem Zweiggeschäft in Domschale zu decken.

Wörter.

abgehen (ist abgegangen) — oditi
aufzählen (etwas) — našte(va)ti
ausreichend — zadosten
belegen (etwas) — priložiti, dodati (kaj)
bestätigen — potrditi
Bestand (m) — zaloga
Betriebskapital (s) — obratna glavnica
Bruttogewicht (s) — kosmata teža
buchen (einen Betrag) — vpisati, vknjižiti (znesek)
Buchung (w) — vpis
Dividende (w) — dividenda
Erhalt (m) — prejem
eröffnen (etwas) — otvoriti
Erzeugungskosten (w) — stroški izdelovanja (pridelovanja)
gewähren (etwas) — dovoliti, dajati
Guthaben (s) — imovina
Handelskammer (w) — trgovska zbornica
Hauptversammlung (w) — glavni zbor
kaufmännisch — trgovski
Messe (w) — (Ausstellung) — razstava
Nettogewicht (s) — čista teža
Staubsauger (m) — sesalnik za prah
Tara (w) — tara, odbitok za posodo pri tehtanju
Unkosten (w) — stroški
vergüten (etwas) — povrniti

Versicherung (w) (gegen Feuer) — zavarovanje (proti ognju)

Verzugszinsen (w) — zamudne obresti
Vorzugspreis (m) — izjemna cena
Warenkonto (s) — blagovni račun
Wiederverkäufer (m) — prekupec, prekupčevalec

Zoll (m) — carina
Zweiggeschäft (s) — podružnica
Zweigniederlassung (w) — podružnica

Redewendungen.

die Bestände sind erschöpft — zaloge so izčrpane
eine Bestellung entgegennehmen — naročilo sprejeti
Buchungen vornehmen — vpisati, vknjižiti
bei Durchsicht unserer Bücher — pri pregledovanju naših knjig
zur Einzahlung bringen — vplačati
in dem oben angeführten Betrage — v gori navedenem znesku
gemäß Ihrem Auftrage — po vašem nalogu
per Eilgut — kot brzovozno blago
eine Preiserhöhung eintreten lassen — povišanje cen dopustiti
den Verpflichtungen nachkommen — obveznosti izpolniti
in Anrechnung bringen — všteti, vračunati
den Bedarf decken — založiti, potrebo pokriti
Wichtige Ausdrücke aus dem kaufmännischen

Briefwechsel.

1. Ich bestätige den Eingang Ihres Schreibens vom 23. d. M.

2. Wir haben Ihre Mitteilung vom 1. III. zur Kenntnis genommen.
3. Ihr Telegramm erreichte uns erst in den späten Nachmittagsstunden.
4. Wir sind Ihnen für Ihre Auskunft sehr verbunden und bitten Sie...
5. Bezugnehmend auf Ihr Rundschreiben vom 6. April teilen wir Ihnen mit, daß...
6. Wir nehmen an, daß Sie uns auf Grund unserer gestrigen freundlichen Unterredung die Waren unverzüglich liefern werden.
7. Unsere Briefe haben sich wahrscheinlich gekreuzt.
8. In Beantwortung Ihres Briefes vom 1. V. erwidern wir Ihnen, daß...
9. Im Anschluß an mein gestriges Telegramm teile ich Ihnen weiters mit...
10. Ihrem Wunsche gemäß übersenden wir Ihnen die bestellten Waren per Frachttut.
11. Ihrem Auftrag entsprechend senden wir Ihnen heute 2 Säcke Ia. Reis.
12. Wir beziehen uns auf unsere Aussprache mit Ihrem Vertreter Herrn Karl Schulte.
13. Ihre Anregung bezüglich eines weiteren Vertreters für das Gebiet nehme ich gerne auf.
14. Wir bedauern außerordentlich, Ihnen nicht im vollen Umfange dienen zu können.
15. Ich bin davon überzeugt, daß Ihnen der Wein zusagen wird.
16. Wir werden stets bemüht sein, Ihre Aufträge mit der größten Genauigkeit zu erledigen.
17. Wir stimmen Ihrem Vorschlage zu, können aber nicht alle Bedingungen annehmen.
18. Sie dürfen versichert sein, daß wir stets bestrebt sind, Ihnen bestens zu dienen.

* Številke poštah področij Nemčije. V zadnji izdaji »Stajerskega Gospodarja« smo med malimi vestmi poročali o novih predpisih za poštne naslove, ki naj olajšajo in pospešijo prevoz in dostavljanje poštah pošilk vključno poštah paketov. Rekli smo, da se mora počenši s takoj poleg vseh doslej običajnih popolnih oznak naslovov, levo od kraja, ki označuje zadnjo pošto, označiti v krogu, ki naj ima velikost kovanca od deset Pfennigov, številko dotičnega poštnege področja ali okraja, ki se mu pravi Postleitgebiet ali Postleitbezirk. Ta oznaka bo na poštah olajšala sortiranje pošilk ter bo poštam prištedila veliko nepotrebnega dela. V nastopnem prinašamo seznam vseh Postleitbezirkov, ki jih imamo v Veliki Nemčiji: 1 Gau Berlin; 2 Gau Brandenburg in od Gaua Pommern Stadtkreis Schneidemühl ter Landkreise Arnswalde, Friedeberg (Neum) in Netzekreis; 3 Gau Mecklenburg; 4 Gau Pommern; 5a Gau Danzig — Westpreußen; 5b Gau Ostpreußen; 5c Reichskommissariat Ostland; 6 Gau Wartheland; 7a Generalgouvernement; 7b Reichskommissariat Ukraine; 8 Gau Niederschlesien ter od Gaua Sudetenland Ost, Landkreis Grulich; 9a Gau Oberschlesien; 9b Gau Sudetenland (Ost); 10 Gau Sachsen, Gau Halle-Merseburg ter od Gaua Thüringen Kreis Altenburg; 11a Gau Sudetenland (West); 11b Protektorat Böhmen in Mähren; 12a Gau Wien Gau Niederdonau; Gau Steiermark; 12b Gau Kärnten, Gau Oberdonau, Gau Salzburg, Gau Tirol-Vorarlberg; 13a Gau Bayreuth, Gau Franken, Gau Mainfranken; 13b Gau München — Oberbayern, Gau Schwaben ter od Gaua Bayreuth okraj Niederbayern; 14 Gau Württemberg-Hohenzollern; 15 Gau Thüringen; 16 Gau Hessen-Nassau, Gau Kurhessen; 17a Gau Baden; 17b del Gaua Baden, Elsaß; 18 Gau Westmark; 19 Gau Magdeburg-Anhalt; 20 Gau Ost — Hannover, Gau Süd-Hannover-Braunschweig; 21 Gau Westfalen-Nord, Gau Westfalen-Süd; 22 Gau Düsseldorf, Gau Essen, Gau Köln-Aachen, Gau Moselland; 23 Gau Weser-Ems in od Gaua Ost-Hannover Landkreise Bremervörde, Wesermünde, Verden (Aller), Rottenburg (Hannover) ter Osterholz-Scharmbeck. Od Gaua Süd-Hannover-Braunschweig pa Landkreise Grafschaft Hoya in Diepholz; 24 Gau Hamburg, Gau Schleswig-Holstein ter od Gaua Ost-Hannover Landkreise Land-Hadeln, Stade, Lüneburg in Hamburg ter mesto Cuxhaven.

Se nekaj o številkah poštah področij, ki jih je navajati na naslovih. Kakor smo pisali v zadnji izdaji našega lista, in pišemo tudi danes na drugem mestu, je treba odslej vse naslove na pismih, dopisnicah in paketih, ki se pošiljajo v notranost Nemčije in pod nemško upravo stoječe dežele, označiti še z navadbo številke Postleitbezirka. V posebni notici prinašamo danes seznam teh števil in je najbolje, če si jih naši

Postleitzahl beschleunigt Beförderung

Zur schnellen und richtigen Beförderung von Postsendungen hat der Reichspostminister die Postleitzahl eingeführt, deren Angabe auf allen Inlandsendungen den Absendern nahegelegt wird. Die „Postleitzahl“ ist aus unserer Karte über die Postleitgebiete zu ersehen, die im allgemeinen der Gaueinteilung entsprechen. Die Postleitzahl soll in der Anschrift in einer kreisförmigen Umrandung, etwa in der Größe eines Fünzig-Pfennig-Stückes links neben den Bestimmungs-ort gesetzt werden.

Scherl-Bilderdienst.

bralcil izrežejo in shranijo, da jim bo na ta način omogočeno pri morebitnem pisanju navajati točno predpisano številko. Dotični, ki imajo svojece in jim dopisujejo in jim ni znan Gau, v katerega pošiljajo pisma, naj blagovolijo takoj zaprositi svoje ljudi, da jim ti sporočijo ime Gaua, v katerem živijo in kamor jim dopisujejo. Komur je pri naslovljanju pisem znan Gau, v katerega je pismo namenjeno, si naj pogleda danes v našem listu natiskan seznam števil Postleitbezirkov, kjer bo našel številko, ki jo je treba vedno in na vsako pošiljko navesti. Najbolje je, če se na pismenski ovitek levo od navedbe kraja položi kovanec od deset Pfennig-ov, vzame svinčnik in napravi krog njega krog, nato pa v krog napiše številko Postleitbezirka. Naša Spodnja Stajerska je zapadlena v Gau-u Steiermark in nosi številko 12a.

* Na otroke se mora vedno paziti. V Bärnbachu pri Vottsbergu se je triletni Gottfried Bednar pri prelivanju kuhane harve za barvanje tekstilnega blaga smrtno nevarno poparil. Otroka so zapeljali v bolnišnico, kjer je pa kmalu nato umrl.

* Ameriški zločinci so zvišali svoj »slarik«. Ameriški dopisnik angleškega lista »Daily Mail« poroča svojemu listu, da je splošna dražinja v Zedinjenih državah prisilila tudi poklicne zločince ali gangsterje k zvišanju svojih tarifov. Preje so v Čikagu računali za naročen umor 200 dolarjev, sedaj stane taka zadeva baje že 300 dolarjev.

* Ladja z deco zadela na mino. Iz Rima poročajo: Neka sovjetska ladja, ki je transportirala 750 italijanskih otrok v starosti od 5—15 let v Sovjetsko Unijo, je nekje v Sredozemskem morju trčila ob angleško mino. Doslej še ni ugotovljeno, koliko otrok je pri tej nesreči utonilo.

* Angleški gangsterji so bombardirali papeževo letno rezidenco. Preteklo soboto so angleški bombniki bombardirali celo vrsto malih naselbin Srednje Italije z zažigalnimi in eksplozivnimi bombami. Pri tem so bombardirali tudi papeževo letno rezidenco v Castel Gandolfo. Mesto je bilo težko poškodovano.

* Obnova Kitajske. Kitajska vlada namerava na velikopotezen način obnoviti takozvani »cesarski prekop«, ki veže v dolžini tisoč kilometrov mesto Peking s Hangčovom v pokrajini Čekijang. Kitajska vlada je stavila v to svrhu na razpolago 1,2 milijard kitajskih dolarjev. Delo bodo pričeli na šestih odsekih v okviru petletke. Čim bodo dela dogotovljena, bodo na podlagi prekopa med Pekingom in reko Janqce vozile ladje s 300 tonami, dočim bodo na južni progi med reko Janqce in med Hangčovom vozile ladje z 900 tonami. Na ta način bodo kitajske prometne prilike, znatno izboljšali.

* 14 roparskih morilcev usmrčenih. V Bukarešti so te dni usmrtili 14 roparskih morilcev, med njimi tri ženske. Voja sodišča so jih obsodila radi umora in tatvine začasa zatemetitve na smrt. Med justificiranimi morilci se nahajajo tudi nek izidje iz Černovic. Izdajali so se za »policijske komisarje«.

* Non stop-kino v Belgradu. V srbski prestolnici so te dni otvorili takozvani non-stop-kino, ki igra vsak dan od jutra do večera. Obiskovalec kupi karto in gre poljubno ob vsakem času v dvorano. Takšna kino-gledišča imajo po vseh velikih mestih.

* Romunski kralj Mihail je bil te dni operiran. Imel je kilo. Zdravniški buletin je podpisal znameniti berlinski kirurg prof. Sauerbruch skupno s tremi drugimi zdravniki.

* Nova epidemija v Francoski Severni Afriki. Zdravniki v Francoski Severni Afrika so silno vznemirjeni radi pojave nove, grobovisti podobne nalezljive bolezni. To vznemirjenje je tem bolj razumljivo, ker za enkrat ne vedo, kako in s čim bi to bolezen zdravili. Gre baje za neke vrste sifilido, ki so jo zanesli v Francosko Severno Afriko ameriški črnici. V treh bolnišnicah v Alžiru so zabeležili že več sto slučajev te nove in strašne bolezni.

19. Wir sind nicht in der Lage, Ihr Angebot anzunehmen und können auch Ihren sonstigen Wünschen nicht entsprechen.
20. Auf Ihren Vorschlag können wir leider nicht eingehen.
21. Wir hoffen, eine günstige Antwort zu erhalten.
22. In Erwartung Ihrer baldigen Antwort begrüßen wir Sie mit Heil Hitler.
23. Wir bitten Sie, sich in Kürze zu entscheiden.
24. Wir bitten Sie, die Angelegenheit als dringlich zu behandeln.
25. Zu Gegendiensten stets bereit, zeichnen wir...
26. Ich spreche Ihnen für Ihr freundliches Entgegenkommen meinen besten Dank aus.
27. Entschuldigen Sie bitte das Versehen.

Wörter.

- Abschrift (w) — prepis, izpis
Anregung (w) — pobuda
Ausprache (w) — razgovor
bemüht sein — truditi se, potruditi se
bestrebt sein — prizadevati si
diktiert — narekovati
Durchschlag (m) — kopija
entscheiden (sich) — odločiti (se)
erreichen — doseči, dobiti
Gebiet (s) — pokrajina, ozemlje, področje
Gegendienst (m) — protiusluga
Genauigkeit (w) — točnost, natančnost
gestrig — včerašnj
Kohlepapier (s) — ogljeni papir
kreuzen — križati
Locher (m) — luknjač
Mittellung (w) — sporočilo
Registatur (w) — registratura
Rundschreiben (s) — okrožnica

- Tagesablage (w) — dnevno odlagalništvo
Unterredung (w) — razgovor
unverzüglich — nemudoma
Versehen (s) — pomota, pogrešek
versichert sein — prepričan biti

Redewendungen.

- den Gangang eines Schreibens bestätigen — prejem (dobod) pisma potrditi
zur Kenntnis nehmen — na znanje vzeti
für etwas verbunden sein — zahvaliti biti radi česa, zavezan biti
auf Grund — zaradi
in Beantwortung — odgovarjajoč..., odgovorimo... in
in Anschließ an — v zvezi z
per Frachtgut — kot vozno blago
Ihrem Auftrage entsprechend — po vašem naročilu
sich beziehen auf — nanašati se na
eine Anregung aufnehmen — pobudo sprejeti
in vollem Umfange dienen — v polnem obsegu streči
Aufträge erledigen — naročila opraviti
auf einen Vorschlag eingehen — predlog sprejeti
Bedingungen annehmen — pogoje sprejeti
in Erwartung Ihrer Antwort — pričakujemo Vaš odgovor
eine Angelegenheit als dringlich behandeln — neko reč nujno obravnavati
den Dank aussprechen — zahvaliti se
einlaufende Briefe — dospela pisma
mit dem Eingangsdatum versehen — datum pri-boda dati na kaj
ein Anzueg (von einem Brief) — izpis, izvleček

* **Nezaslišano banditstvo v Parizu.** Pretekli četrtek se je v Parizu ponesrečil poskus rešitve nekega židovskega obtoženca iz sodne palače. Osebe, ki so poskušale rešiti omenjenega žida, so pobegnile neopazeno v dveh pripravljenih avtomobilih. Naslednjega dne je napadlo šest teroristov v predmestju Argenteuil nek tovorni avtomobil, na katerem se je nahajalo 1.800.000 frankov za izplačilo mezd in plač neke tovarne. Banditi so prisilili z avtomatskimi pištolami vozača in njegove spremljevalce, da so ostali mirni. Zločinci so zbasali denar na svoj avtomobil in so jo jedrno odkurili proti središču Pariza.

* **Zdravilni vreli v Budimpešti.** V področju madžarske prestolnice daje 120 zdravilnih vrelic dnevno 70 milijonov litrov vode. Polovica te vode ima temperaturo med 45 in 70 stopinjami Celzija.

* **Aretacija treh zloglasnih francoskih zločincev.** Iz Vichyja poročajo: V bližini Parigey-a je policija prijela avtomobil, v katerem so se nahajali trije že dolgo časa zasledovani težki zločinci. V svojem avtomobilu so imeli cel arzenal strelnega orožja. Aretiranci so v teku enega samega meseca umorili šest oseb, med njimi neko žensko.

* **Težka gradbena nesreča v Madridu.** V Madridu se je te dni porušila neka osemnadstropna, v gradnji se nahajajoča hiša. Pod razvalinami je ostalo 150 mrtvih. Rešilo se je le malo delavcev, toda vsi so bili več ali manj ranjeni.

* **Iz 20. nadstropja je skočil v New Yorku holandski bankir Floris Termeulen** na cesto Wallstreet, kjer so ga našli kot popolnoma razmrčarjen kup mesa in kosti. Termeulen je bil prijatelj holandske kraljice Viljemine in je v Ameriki zastopal njene interese.

* **Ogromen som.** Dva ribiča sta v Sofinu (Hrvatska) ujela v Doravi soma, dolgega nad dva metra. Riba je tehtala 95 kilogramov.

* **Nov terorističen napad na bolgarsko ozemlje.** V Sofiji so dne 25. t. m., uradno sporočili, da so 24. t. m. sovražna letala preletela in bombardirala razna naselja Bolgarije. Bombe so porušile razne kulturne zavode, privatne hiše itd. Civilno prebivalstvo je beležilo žrtve. Letalska obramba je stopila pravočasno v akcijo. Zbitih je bilo več sovražnih letal.

* **Budistični duhovniki bodo delali po japonskih tvornicah.** V 80.000 svetiščih je zveza budističnih svečnikov, ki šteje 170.000 članov, poizvedovala za moške med 16. in 45. letom starosti. Te duhovnike bodo vtaknili Japonci v oboroževalno industrijo. V javnosti jih smatrajo za vzgled japonskega patriotizma.

* **Strahovit terorističen napad na italijansko mesto Siena.** V ponedeljek so anglo-ameriški letalski gangsterji s svojimi bombami napadli 2500 let staro, z umetniško-zgodovinskega vidika edinstveno italijansko mesto Siena. Zlasti središče mesta, kjer se nahajajo srednjeveške in v svojem slogu nespremenjene palače in hiše, je bilo cilj sovražnih bomb. Številne hiše so bile do tal porušene. V bližini mesta Siena so anglo-ameriški s svojimi bombami razrušili tudi bazilo in nekega samostana z nenadomestljivimi umetniškimi zakladi. Prebivalstvo Sienne je imelo velike izgube. Obseg nesreče še ni dognan.

* **Modernizacija budimpeštanske kanalizacije.** Mestna občina v Budimpešti je nabavila novo črpalnico, ki je stala 8 milijonov pengov, da bo z isto v severnem delu mesta lažje odvajala kanalni odtok. V zvezi s to črpalno napravo gradijo napravo za pridobivanje plina iz odpadne vode, ki bo stala 6,5 milijonov pengov ter letno izdelala dva milijona kubičnih metrov metanplina. Mesto Budimpešta je namreč v posesti neke slične naprave, ki se je imenitno obnesla in pridobi na isti način toliko plina, da bi lahko kril vse potrebe ene črpalne postaje takega srednje velikega mesta.

* **Ustanovitev živinozdravniške zbornice v Srbiji.** Srbska vlada je izdala odredbo o ustanovitvi živinozdravniške zbornice, ki ji lahko pripadajo vsi živinozdravniki, ki se bavijo z veterinarstvom. Zbornica predstavlja stanovsko zastopstvo živinozdravnikov.

* **Tragična smrt odličnega veterana med bolgarskimi državniki.** Sofijski listi prinašajo smrtno oznanilo znanega bolgarskega politika in publicista Mihajla Madjarova, ki je postal žrtev poslednjega terorističnega napada Anglo-Amerikancev na Sofijo. 90 letni Madjarov je bil svojočasno med drugim tudi notranji in vojni minister. Bomba gangsterjev je ubila njega, njegovo soprogo in hčerko ter vnuka in njegovo ženo.

POLITIČNE BELEŽKE

□ **Vojni cilj Japonske.** Šef japonske vojne zbornice je povdral na eni izmed zadnjih sej japonskega parlamenta, da si hočejo Anglo-Amerikanci zavarovati svetovno gospodstvo. Trditev, da se borijo Anglo-Amerikanci samo za zavarovanje demokracije, pa je v najostrejšem nasprotju do njihovega vojskovanja, zlasti pa do njihovih terorističnih napadov na civilno prebivalstvo. Temu nasproti pa ima Japonska en sam vojni cilj: zavarovanje varnosti Vzhodne Azije. Šef vojne zbornice je končal svoja izvajanja z ugotovitvijo, da so priprave Japonske za uničenje sovražnika na najboljši poti.

□ **Stara bajka o Angliji kot zaščitnici malih narodov.** Ravnatelj norveškega tiska Baggerund, je v svoji tedenski radio-kroniki polemiziral s stockholmskim listom »Morgentdningen«, ki je izredno hvalil »svobodo« angloškega imperijalizma. Baggerund je na podlagi zgodovinskih primerov dokazal okrutne angloške metode podjarmljenja in izmозgavanja v okviru britanskega imperija. Pravo bahjeverstvo je tedaj, ako si kdo predstavlja Anglijo kot zaščitnico malih narodov. Narodi Evrope cenijo svojo svobodo tako, da so pripravljeni na največje žrtve, da bi se obvarovali stalnega ogrožanja s strani boljševizma na eni in angloškega vmešavanja na drugi strani.

□ **Nemir v širokih masah Anglije.** Čim dalje traja vojna, tem večji je socialni nemir angloškega prebivalstva. Iz levičarsko usmerjenih tednikov, ki jim načelujeta »People« in »Tribune«, izhaja, da se bavi angloško delavstvo v rastočem obsegu s problemom socialnega oblikovanja po končani vojni. Delavstvo tudi ne more razumeti jalovega zadržanja laburističnih ministrov do socialnih vprašanj naše dobe. Lahko si je predstaviti dolge oblike v delavskih krogih, ko je minister za obnovo, lord Woolton, nedavno izjavil, da se vlada za enkrat ne more baviti s socialnim načrtom, ki ga je izdelal Beveridge. Nič čudnega torej ni, da pojema v Angliji v delavskih masah zanimanje za vojne dogodke. Brez otipljive akcije v smeri socialne reforme pa ni možno aktivirati vojnega interesiranja v širokih masah angloškega delavstva. To je vtis, ki ga imajo vsi nevtralni opazovalci v pogledu na notranji razvoj Anglije. Napetost v širokih masah pa še poostreje položaj na živilskem trgu, ker je pričakovati novega zmanjšanja obroka surovega masla. To zmanjšanje se lahko pojavi, ako ne bo dovolj ladij za prevoz masla iz Avstralije in Nove Zelandije.

(Atl. — Scherl Autoflex.)

Betriebskundgebung mit deutschen und ausländischen Arbeitern.

Zur Zeit finden in allen deutschen Betrieben, in denen fremdvölkische Arbeiter beschäftigt sind, Betriebskundgebungen statt. Sie stehen unter der Parole »Europa siegt!« — Unser Bild zeigt eine Kundgebung in einem Berliner Rüstungswerk. —

□ **Takojšnja vrnitev angleškega veleposlanika v Moskvo.** Kakor poroča politični dopisnik lista »Daily Mail«, se bo Sir Archibald Clark Kerr, angleški veleposlanik v Moskvi, vrnil takoj s svojega dopusta v Londonu v Moskvo. Clark Kerr je hotel ostati najmanj mesec dni v Londonu.

□ **Državna žandarmerija v Bolgariji.** Bolgarska vlada je sklenila ustanovitev posebne državne žandarmerije, neke vrste vojaške policijske organizacije, ki bo podrejena notranjemu ministru. Sestavljali jo bodo odredi pehote, konjenice in motoriziranih oddelkov.

□ **Badooglio se ponižuje.** Kakor poroča agencija Reuter in Napulja, je Badooglio ponudil zloglasnemu napuljskemu komunistu Eugenio Reale-u neko važno mesto v svoji »vladi«. Eugenio Reale pa je to ponudbo zavrnil z utemeljitvijo, da mu koncesije, ki jih nudi Badooglio, ne zadostujejo.

□ **Nemški odpor se zvišuje.** V Londonu in v Washingtonu ugotavljajo z nemalim iznenadjenjem, da nemški odpor narašča, namesto da bi pojemal. Tako morajo Anglo-Amerikanci vsak dan pokopati po eno izmed svojih številnih iluzij. To mnenje pa prihaja v anglo-ameriških tiskovnih in radio-poročilih vedno bolj do izraza. Ugotavljati morajo, da se drži domovinska fronta prav tako trdno, kakor fronta v Italiji in na vzhodu. Tako n. pr. piše vojni poročevalec lista »Chicago Sun« sledeče: »Podpolkovnik Andy Price iz Fort Worth-a (Texas), ki sem ga srečal sredi razrušene vasi v sovražnem artilerijskem ognju, mi je povedal z začudenjem: »Ti Nemci se nikakor ne pustijo omeščati. Kjer se umaknejo, nam nalagajo za vsak korak zemlje, ki jo osvojimo, visok krvni davek. Toda povsod, kjer se umaknejo, se vrnejo to na povelje in v najboljšem redu.« V sličnem smislu se je izrazil tudi londonski zastopnik ameriške National Broadcasting Corporation, Elmer Petersen, v svoji radio-reporožni preteklo soboto. Petersen se je bavil s poslednjimi terorističnimi napadi angloškega letalstva in je dognal, da se v Ameriki in v Angliji sprašujejo, kako dolgo neki bo nemški narod še vzdržal take napade. »Mi se nikakor ne smemo motiti, kajti po zanesljivih poročilih iz nevtralnih virov so vsi Nemci navdahnjeni s trdnim zaupanjem glede svoje bodočnosti. Prepričani so, da jim bo uspelo obvladati problem letalske obrambe. Vse svoje znanje in organizacijsko sposobnost so vroji na tehniko. Pri tem pa ne gre morda samo za kake domneve ali domovine, temveč je treba vsa poročila o nemškem odporu jemati resno.«

□ **85 let moderna Romunija.** 24. januarja 1859 je romunski narod Moldavije in Muntenije istočasno izvolil Jona Aleksandra Cuzo skupnim knezom in proglasil združitev obeh kneževin na podlagi personalne unije. Z združitvijo obeh kneževin je bil položen temelj moderne Romunije. Romunija je praznovala v ponedeljek ta dogodek kot državni praznik. Bukarešta in vsa romunska mesta so bila okrašena v zastavami Romunske kraljevine. V spomin na zgodovinskega dejanja v številnih člankih ki jih preveva zaupanje, da bo srečno izid sedanje vojne obhvaloval pred 85 leti prišlo delo uničenja.

□ **Svedska se ozira proti zapadu.** Pod tem naslovom so v Angliji organizirali posebno potovalno razstavo, ki jo bodo po poročilu lista »Morgentdningen« skozi pet mesecev kazali v vseh velikih garnizijah Velike Britanije. Razstavo nadzira angleški Army Bureau of Current Affairs, to je organizacija za oblikovanje prostega časa v angleški vojski.

□ **Umberto se dobrika boljševikom.** Kakor piše belgijski list »Novo Vreme«, se skuša bivši italijanski prestolonaslednik Umberto dobrihati boljševikom. V svojem dobrikanju je padel tako nizko, da je ponudil Sovjetiji razna področja na Balkanu. Na tak način skuša dinstija Savojev po klavernem begu rešiti svoj prestol. List pripominja da je bila Badooglijeva klika tisti činitelj, ki je v marsikaterih delih Balkana omočila krvavo gospodstvo boljševikov.

□ **Turčija in Sovjetska ekspanzija v Srednjem Orientu.** V Turčiji vzbuja po švedskih poročilih rastoči upliv Sovjetije na položaj v Srednjem Orientu veliko zanimanje. Sovjetija je ustanovila svoje poslanstvo v Egiptu, ojačila je svoje trgovske zveze z Egiptom, obenem namerava ustanoviti svoje poslanstvo v Bagdadu. Moskva bo v kratkem poslala svojo sovjetsko delegacijo v države Srednjega Orienta. Iz vsega tega je razvidno, kako se komunizem šopiri po ozemlju, ki je bilo doslej izključno interesno področje Anglo-Amerikancev.

10 IN 000

Mondtabelle Februar 1944

o Iz zgodovine bomb. Beseda izvira iz latinščine »bombus«, kar pomeni bučec šum. Srednji vek je bombus razširil v bombardu, kakor so se imenovali vojni stroji, ki so metali kamenite kroglice. Za izumitelja s smodnikom napolnjenih rastreljnih krogelj velja rimski knez Zigmund Malesta. Prvič so take kroglice uporabljali v vojni za nepodvisnost Nizozemske, in sicer leta 1588, pri obleganju gelderskega mesta Wachtendonck. V francoščini se je bil latinski bombus spremenil v bombo, kateri izraz je postal splošen in se je v glavnem ohranil do današnjega dne. Sredi 18. stoletja se bomba opisuje kot votla železna, s smodnikom napolnjena kroglica. Od granate se razlikuje le po velikosti. Zlasti v careki Rusiji je bil ta pojem navadno tesno združen z delovanjem anarhistov in sploh revolucionarjev-atenatorjev. Na vojnem področju je bomba prišla do večje veljave šele v prvi svetovni vojni. Danes je postala še preveč svetovno »sloveča«, in smo se pred kratkim tudi mi morali поближе seznaniti s tem satanskim razstrelivom.

o Naša zemlja je stara 1710 milijonov let. Po radioaktivnem časomeru je naša zemlja 20krat tako stara, kakor so jo ocenili prej geologi. V tej novi cenitvi je mnogo več enotnosti, kakor je bilo v stari. Kakor v mlinu, tako se ne prestopajo medle tudi v posidnih plasteh naše zemlje. Nemirne radioaktivne prvine se v njih ne prestopajo izpreminjajo druga v drugo, dokler se končno vse ne izpremeni v radioaktivni svinec. Tu šele je konec mletja. Treba je torej samo vedeti, kako hitro radioaktivna prvina razpada, potem pa izmeriti, koliko je v dotični plasti svinca. To razmerje nam pove, kako dolgo se prvina že razkaja, koliko je dotični košček kamna in z njim zemeljska plast stara. Na ta način so učenci izračunali, da je zemlja stara 1710 milijonov let. Seveda prisiči na to častljivo število tudi največji učenjaki danes še ne morejo.

o Med kot zdravilo za rane. Med domačimi zdravili je posebno poznan in pri raznih obolenjih uporabljen tudi med. Manj znano in za sedanjost zelo važno pa je, da se je med tudi zdravniško preizkusil kot izborna mazilo za rane. Sveda je pri tej uporabi kot predpogoji, da je med popolnoma čist, pa tudi brez vsakega umetnega dodatka. Tudi najhujše rane se izlečijo pod plastjo nanje namazanega čistega medu. Najbolj opeklino in velike hude prasko na koži, ki n. pr. nastanejo pri padcu, se dajo izlečiti s čistim medom. Na rano narahlo namazati med se poskuša in pri tem izpremeni v laku podobno prevleko ali skorjo, pod katero se rana celi. Kako dolgo lahko med ostane brez klic, to so pokazali številni staro-egiptovski grobovi, ki

so jih odprli v zadnjih desetletjih. V mnogo tisoč let starih grobovih so našli med, ki je bil sicer popolnoma posušen, ampak še vedno nepokvarjen. Seveda je uporaba medu kot zdravilo oziroma izlečenje ran priporočljiva le v navadnih slučajih in za prvo silo, če ni zdravnika blizu.

Celo serijo bankovcev so ukradli

Te dni so odkrili v Parizu, doslej javnosti prikrito tatvino 25 milijonov francoskih frankov, in sicer bankovcev, ki so se nahajali v kletnih trezorih Francoske Narodne banke. Ukradeni so bili vsi bankovci po 1000 frankov neke nove serije. Ti bankovci so se nahajali v svežnjih in v skupnem znesku 25 milijonov frankov v podzemskih kletih emisijske banke. O storilcih ni bilo nikaškega sledu. Policija je iskala bankovce mesece in tedne. Po dolgotrajnem opazovanju pa so se pojavili prvi novi bankovci ukradene serije v okolici mesta Meaux. Policija je odredila še večjo pazljivost, in tako ji je uspelo te dni aretirati čeno enega izmed tatov, ki je menjala tak ukraden bankovec. Žena in mož sta takoj priznala tatvino in sta imenovala tudi drugega tatu.

Oba tata sta bila zidarja in sta delala v kletih Francoske Narodne banke. Tam sta si dobro zapomnila skladišče bankovcev, ki je pod zemljo dobro zavarovano deloma z vodnimi jarki. Betonirane stene niso bile za oba zidarja nikaka prepreka. Toda imeti sta morala korajžo, potrebno za preplavanje malega podzemnega prekopa. Vsekakor jima je uspelo ukrasti celo serijo novih bankovcev po 1000 frankov v skupnem znesku 25 milijonov, ne da bi bil kdo kaj opazil. Šele pri menjanju bankovcev — policija je prej proglasila vso serijo kot neveljavno — so odkrili ogromno tatvino.

Tata sta svojo zaklad skrila kak kotometer oddaljeno od njunih hiš v nekem vrtu. Od ukradenih 25 milijonov so še rešili 23,5 milijonov frankov.

Širite Štajerskega Gospodarja!

NEUES Pulver für die Wuchs und für die Mastung der Schweine
REDIN,
mit garantiertem Erfolg!

Zentraldrogerie EMIL THÜR
Marburg (Drau), Herrngasse 33

Realitäten und Geschäftsverkehr

Zu pachten wird gesucht eine kleine Wirtschaft mit Weingarten. Adresse i. d. V. d. St. G. Marburg/Drau. 101-2

Tausche kleines Haus mit Garten in Kärnten gegen was Gleiches in Untersteiermark. Ramschak, Maria Hilf, P. Guttoring, Kärnten. 107-2

Zu verkaufen

Pferdedecke und Winde (Hebevorrichtung) zu verkaufen um 200 RM. Britzmann, Marburg-Drauweiler, Dammgasse 31. 108-3

Stellengesuche

Wirtschafterin sucht Stelle, auch am Lande. Anna Kos, Marburg/Dr., Drauweiler, Zepplingasse 22. 109-5

Offene Stellen

Lehrjunge wird aufgenommen. Lorenz Tomaschitz, Kupferschmied, Marburg/Drau, Gerichtshofgasse 24. 100-6

Winzer mit 3-4 Arbeitskräften wird mit 1. Febr. aufgenommen bei Franz Roth, Unter-Rotwein Nr. 72. 98-6

Frau oder Mädel zur Mithilfe in Landwirtschaft und Haushalt auf kleinen Besitz Nähe Marburg gesucht. Melden aus Gefälligkeit bei R. Göttlich, Marburg/Drau, Kärntnerstraße 123. 110-6

Zu vermieten

Wohnung, 2 Zimmer und Küche, sonnige Lage, an Landarbeiter abzugeben. Anfragen bei Helene Kordik, Pickern, P. Lembach. 111-7

Zimmer, schön möbliert an Arbeiterin zu vermieten. Zuschriften unter »Zentrum« an den »Stajerski Gospodar«, Marburg/Dr. 112-7

Verschiedenes

Das Verlegen, Abziehen, Einlassen und Aufbürsten neuer und alter Parkettböden übernehmen zu soliden Preisen Johann Purgay's Erben, Parkettenlegerei, Marburg-Drau, Berggasse 7. 113-14

Tausche schönen Hengst, 2-6 Jahre alt, für eine 7-jährige trüchtige Zuchtstute oder Stutenfohlen. Franz Kowsche, Rastb., Marburg/Dr. 114-14

Oglašujte!

In unfaßbarem Schmerz geben wir die traurige Nachricht, daß unser lieber guter Sohn, Bruder, Onkel, Schwager und Neffe

STEFAN KOBULA

Gefreiter

am 19. Dezember 1943 im Alter von 23 Jahren an der Ostfront den Heldentod fand. Lieber Steffo, ruhe sanft in fremder Erde, denn wir werden Dich nie vergessen! Lieber Steffo, Du lebst weiter in unsern Herzen. Wer unseren braven Steffo gekannt hat, weiß was wir an ihm verloren haben. 104

Rohitsch Sauerbrunn, Wien, Haagen, den 18. Januar 1944

In tiefer Trauer:

Juliane Kobula, Mutter; Johann, Bruder; Aloisia, Leopold, Thea, Schwestern; Leopold Mittoni, Anton Souvins, Schwager; Steffi, Grell, Nichten; sowie alle übrigen Verwandten

Anstatt eines glücklichen Wiedersehens, erhielten wir die für uns noch unfaßbare Nachricht, daß unser innigstgeliebter ältester Sohn, Bruder und Neffe

FRANZ KLINE

Gefreiter in einem P. G. Reg. Inhaber des Panzerkampfwagen-Abzeichens

nicht mehr zu uns zurückkehren wird. Im Alter von 20 Jahren hat er sein Leben bei den schweren Kämpfen an der Ostfront am 15. September 1943 für Führer und Großdeutschland hingegeben. 105

Lieber Franz, ruhe sanft in fremder Erde, denn wir werden Dich nie vergessen. Wer unseren Franz gekannt hat weiß was wir in ihm verloren haben.

Deine breiten Felder und stillen Wälder bewahren Dich in tiefster Trauer.

Slagonaberg, den 20. Januar 1944.

Franz Kline, Vater; Viktoria geb. Stenacher, Mutter; Viktor, Bruder; Familien Stenacher und Nerad.

Eine Rechnung, die nicht aufgeht

Wer eine starke Lampe durch zwei schwächere ersetzt, spart vielleicht Strom, braucht jedoch doppelt soviel OSRAM-Lampen. Auch zu ihrer Herstellung aber gehören Energie, Material und Arbeitskräfte. Deshalb: Strom und Lampen sparen!

OSRAM

Viel Licht für wenig Strom!

Zu kaufen gesucht

Abfälle: Altpapier, Hader, Schneiderabschnitte, Textilabfälle, Alteisen, Metall, Glasscherben, Tierhaare und Schafwolle kauft laufend jede Menge Alois Arbeiter, Marburg/Drau, Draugasse 5 4

Briefmarkensammler sucht Marken sowie Sammlung zu kaufen. Auch Tausch erwünscht. Otto Koschull, Marburg/Drau, Herrengasse 46 II. 62-4

Stellengesuche

Müller, 43 Jahre alt, ledig, sucht sofortigen Posten möglichst bei Walzsteinmühle, oder kleinen Kunstmühle Jakob Sadrawetz — Saldenhofen 71. 83-5

Buchhalter übernimmt in Freizeit Buchführungen, Neuanlagen, Beratungen, Abschlüsse, Bilanzen etc. Dadurch Steuer-Vorteile. Unter: »7386« an die Verw. 99-5

Verschiedenes

Bandagen aller Art, sowie Prothesen erzeugt die altbekannte Firma FRANZ BELA, Bandagist, Marburg/Drau, Herrengasse 5. 237-14

Prothesen jeder Art — Leder — Leichtmetall — Holz-orthopädische Apparate, Leibbinden, Gummistrümpfe erzeugt und liefert das führende Fachgeschäft F. EGGER, Bandagen und Orthopädie, Lieferant sämtlicher Krankenanstalten und Sozialinstitute, Marburg/Drau, Mellingerstr. 3. 14

Schleife Rasiermesser u. Scheren. Kaufe alte Schirme oder tausche gegen Messer! Zimmermann Georg, Schleifer u. Schirmreparateur, Viktringhofgasse 5 — Marburg-Dr. 88-14

UPOSTEVAJTE
PREDPISE
LETALSKE
ZASCITE!

Übersetzungsbüro Dr. Micolini - Graz, Glacisstraße f. alle fremdsprachl. Dokumente und Briefe. 72-14

Oglašuj

Bekanntmachung

Alle Betriebsführer, die in der Zeit bis 1. August 1944 männliche oder weibliche Lehrlinge oder Anlernlinge einrücken beabsichtigen, haben nach § 10 der 2. Verordnung über den Arbeitseinsatz in der Untersteiermark vom 12. Februar 1942 (Verordn.- u. Amtsbl. 66, S. 474) die Lehrstellen bei dem für ihren Betrieb zuständigen Arbeitsamt bis spätestens 1. März 1944 anzumelden. 92

Gleichzeitig weise ich daraufhin, daß nach der genannten Verordnung die Einstellung von Lehrlingen oder Anlernlingen, auch auf Probe, ohne vorherige Zustimmung des Arbeitsamtes unzulässig und strafbar ist.

Graz, den 5. Januar 1944.

Der Chef der Zivilverwaltung in der Untersteiermark

Der Beauftragte für Arbeitsfragen:

DR. PFEIFER.

Wir geben den geehrten Volksgenossen bekannt, daß wir ab 1. Februar 1944 in

Polstrau neben der Pfarrkirche ein Fotoatelier u. Fotogeschäft eröffnen

Wir photographieren, entwickeln, kopieren, vergrößern und verkaufen Rollfilme, Platten, Papier, Chemikalien, Alben, Fotoapparate usw. — Im Einzelverkauf! Im Großverkauf! Wir empfehlen uns!

HOSIAN I. STEFAN, Fotobetrieb
Friedau a. d. Drau 91

In tiefer Trauer geben wir allen Verwandten, Freunden und Bekannten die traurige Nachricht, daß unsere liebe unvergeßliche Mutter, Großmutter, Frau

Maria Wogrinetz

nach langem schweren Leiden im 70. Lebensjahre von uns geschieden ist.

Kreuzdorf, den 25. Januar 1944. 97

In tiefer Trauer:

Karl, Anton, Alois, Mathias, Söhne; Maria und Franziska, Töchter; Theresia, Maria, Schwiegertöchter; Frank und Michael, Schwiegersöhne; Franziska, Stephi, Alois, Karl und Alois, Enkelkinder und alle übrigen Verwandten.

Allen, die unseren teuren Toten zur letzten Ruhe geleiteten und für die liebe Anteilnahme sei herzlichst gedankt.

Familien Wogrinetz.

Ieder Betriebsführer

soll das
Verordnungs-
und Amtsblatt
des Chefs der
Zivilverwaltung
in der Unter-
steiermark
lesen. Bezugs-
preis monatlich
RM 1.25. Be-
stellungen sind
an die Ge-
schäftsstelle
des Verordnungs-
und
Amtsblattes
Marburg/Drau
Badgasse 6
zu richten

ANZEIGEN
im »Stajerski
Gospodar« sind
erfolgreich!

Auch

in der

Untersteiermark

erhalten Sie die guten

FELLMANN'S SAMEN

bei den grösseren Kaufleuten

FELLMANN'S SAMENHANDLUNG

G r a z

75

Schwer traf uns die Nachricht, daß unser lieber Sohn, Bruder und Onkel

ALBIN KUNEJ

Grenadier

im Alter von 29 Jahren am 16. Dezember 1943 an der Ostfront gefallen ist.

Hirschberg, Laak bei Steinbrück, Agram, Brückel,

In tiefer Trauer:

Agnes, Mutter; Sophie, Antonie, Josefine, Mathilde, Stephanie, Marie, Schwestern; Alois, Franzl, Heinrich, Brüder; Vinzenz, Franz, Ignaz, Schwäger; Lerka, Dora, Nichten, und alle übrigen Verwandten. 103

Hart traf uns die traurige Nachricht, daß unser lieber Sohn und Bruder

SIEGFRIED SDOUTZ

Grenadier

im Alter von 19 Jahren am 1. Januar 1944 bei den schweren Abwehrkämpfen an der Ostfront gefallen ist.

Du wirst in unseren Herzen weiter leben und nie vergessen sein. 102

Hochenegg, den 24. Januar 1944.

In tiefer Trauer:

Michael und Anna, Eltern; Max, dzt. bei der Wehrmacht, Michael, Friedrich, Brüder; und alle übrigen Verwandten

Zatemnitev od 30. januarja do 5. febr. 1944 od 17.45 do 6. ure